

Upravništvo Ljubljana, Knafljeva 6
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Grajski trg 7
Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica 2
Telefon št. 190.
Računi pri pošti dek. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga číslo
78 180 Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno 25 din.
Za inozemstvo 40 din.

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 6, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126; Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455;
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Tiencinski konflikt

Nenadoma je zopet izbruhnil oster konflikt v vzhodni Aziji. Ne morda na mandžurski meji, kjer smo jih že davno vajeni in kjer ne vzbujajo več pozornosti, pa makar če se bijejo sosedje s topovi, avioni in tanki. Konflikt se je zopet pojavil na morski strani, ob mednarodni koncesiji v Tiencinu, ki je skoro milijonsko mesto, luka za glavno središče severne Kitajske, starodavni Peking. Pojavil se je med Japonsko in Veliko Britanijo, ki ji stojita ob strani Francija in Amerika. Njegov zunanji izraz je proglasitev blokade mednarodne koncesije v Tiencinu, kar pomeni očitno afont zoper Anglijo in njene prijatelje.

Zunanji povod za konflikt je razmeroma majhen. Japonske oblasti so zahtevale izročitev štirih Kitajcev, ki so se zatekli na področje mednarodne koncesije in ki so bili po japonskih navedbah zagrešili zločinska dejanja zoper Japonce. Britanske oblasti so zavrnile japonske zahteve in niso hotele izročiti prebeglih Kitajcev, češ da je treba najprej podrobno in dokumentirano izpričati njihovo krivdo. Nesoglasja te vrste so bila v področjih koncesij na Kitajskem že dosedaj pogosto na dnevnem redu in ni prvikrat, da so prišli Japonci s podobnimi zahtevami. Pozornost vzbuja sedaj pred vsem dejstvo, da so se Japonci odločili za tako veliko poostreitev spora in da so smatrali priliko za ugodno, potisniti v ospredje že stari spor zaradi inozemskih koncesij.

Že ves čas, kar traja krvava vojna na Kitajskem, prihajajo Japonci z očitki, da mednarodne koncesije nudijo potuho kitajskemu odporu, omogočajo uvoz vsakovrstnih sredstev na kitajsko ozemlje in da se s tem olajšuje znamenita četinska borba kitajskega nacionalnega odpora zoper japonsko okupatorsko oblast. Že dolgo je tako, da se pojavljajo konflikti na mejah koncesij, pa tudi v področju koncesij samih v raznih oblikah. Tudi so Japonci že zgodaj v časopisu in po drugih prilikah postavili programske parole, da so se uredbe mednarodnih koncesij na kitajskem ozemlju preživele in da jih je treba odpraviti. Na prvi pogled je bilo vidno, da hočejo s tem napraviti vtis na Kitajce, kakor da se borijo za kitajske nacionalne interese. Seveda ni bilo tako lahko prepričati javnost v vzhodni Aziji in drugje, da gre pri tem zares za kitajske interese. Učinek je bil prejši nasproten. Domala ves svet je prepričan, da hoče Japonska svoje uspehe na Kitajskem izrabiti še v večjem obsegu ter jih razširiti tudi na račun inozemskih faktorjev, kakor se ji je v gospodarskem pogledu že dosedaj v tako veliki meri posrečilo. Japonska želi napraviti konec starim privilegijem kolonialnih imperijev na Kitajskem ter s tem položiti zanesljive temelje za popolno prevlado japonskega vpliva v Vzhodni Aziji. Neposredno pa je šlo in gre sedaj Japoncem za to, da onemogočijo stik med koncesijami in Kitajci ter s tem izpodrežejo pomoč, ki prihaja kitajski obrambi po tej poti.

Vse to so, kakor rečeno že stare japonske težnje. Presenetljivo je v glavnem dejstvo, da so jih Japonci v tako energični obliki postavili prav sedaj in posegli po sredstvu blokade. Na eni strani naglašajo sicer iz Tokia, da gre samo za lokalno zadevo, to se pravi, da zahtevajo samo izročitev onih štirih oseb ter zagotovilo, da se podobni primeri ne bodo več dogajali. Na drugi strani pa je res, da ne postavljajo samo japonsko časopisje zelo dalekosežnih zahtev splošnega značaja glede koncesij, marveč se čujejo podobne parole tudi iz jako vplivnih ali celo odgovornih japonskih krogov. Podoba je, da je v ospredju načrt porabiti lokalno tiencinsko zadevo za izhodišče večje akcije splošnega značaja, v obsegu in merah možnost, ki jih bo pač dovolil razvoj.

Zakaj so v Tokiu izbrali prav sedanj trenutek? Mednarodna situacija kaže napetost, ki prav gotovo ni jako daleč od viška. Po stari tradiciji bi mogla Japonska veliki spor med evropskimi silami izrabiti v lastno korist, saj je od nekdanj izrabljala ugodnost, kadar so bile evropske sile oslabiljene po medsebojnih sporih, za doseg po-sebnih lastnih ciljev. Res je torej, da evropska napetost zelo prija Japoncem. Toda vendar se ne zdi, da bi jih prav sedanj trenutek vabil k postavljanju tako radikalnih zahtev, kakor so prišle do veljave z blokado v Tiencinu. Zakaj v Moskvi se muči britanski odposlanec Strang in okrog njegovega obiska se odvijajo močni vzroji svetovne politike, ki naj odločijo, ali se tudi Rusija pridruži britanskemu bloku ali ne. Japonski nastop očitno gre v prilog tistim, ki zagovarjajo, da se zveza med Rusijo in Veliko Britanijo sklene čim prej in da se eventualno razširi tudi na Vzhodno Azijo. Tako razširjenje dandanes gotovo ne more biti v japonskem interesu.

JAPONCI HOČEJO LIKVIDIRATI TUJE KONCESIJE NA KITAJSKEM

Blokada angleške in francoske koncesije je samo uvod k nadaljnjim japonskim ukrepom in preizkušnja, kako bodo reagirale Anglija, Francija in Amerika — Gospodarske represalije proti Japonski

Tiencin, 15. junija. AA. (DNB). Prvi dan blokade je minil brez incidenta. Vse ulice, ki vodijo v angleško in francosko koncesijo, so zaprli močni oddelki japonske vojske. Ker je preprečen vsak promet z vozovi, je nastala velika zmešnjava. Poslovno življenje v koncesijah je popolnoma zamrlo ter so številni trgovci zaprli trgovine. Mnogi so odpotvali. Predlog Anglije, da naj sporna vprašanja uredi mešana komisija, so Japonci v zadnjem trenutku odbili. Japonski vojaški list v Kvantungu komentira položaj s sledečimi besedami: Ako postopanje Japonske v Tiencinu ne bi moglo spraviti k pameti Anglije, Francije in drugih sil, potem se bo izvedla blokada tudi vseh ostalih tujih koncesij na Kitajskem. Neopustljivost Anglije bo okrepila odločnost japonske vojske, da na pravi konec zastarelih institucij na Kitajskem, kar bo brezpogojno dovedlo do tega, da bo Anglija izgubila ves svoj vpliv na Daljnem vzhodu. Japonska ne more trpeti, da bi njeno borbo za bodočnost japonske nacije ovirale tuje koncesije, ki prispevajo k temu, da se vojna nadaljuje. Japonska ne bo prej vtaknila meča v nožnico, dokler se ne to vprašanje ne uredi v smislu japonskih zahtev.

Japonska oblastva so sklenila izdati nove ukrepe proti koncesijam v Tiencinu, če bi dosedanj ne obrodili pričakovanih uspehov. Novi ukrepi ne bi obstojali v urejanju krajevnih vprašanj s krajevnimi pogajanj, temveč v reviziji celotne britanske kitajske politike in v končni ureditvi vprašanja tujih koncesij na Kitajskem.

Predsednik japonske vlade Hiranuma je imel večerni sestanek z zunanjim ministrom Arito in vojnim ministrom Itagakijem. Na sestanku je bil sprejet sklep, da se energično nadaljuje izvajanje glavnih smernic v pogledu tujih koncesij na Kitajskem, posebno pa v Tiencinu, ki so bile baze za podpiranje režima maršala Čangkajša.

Razširjenje blokade

Šanghaj, 15. junija. o. Danes je bila japonska blokada razširjena tudi na luko Nišito, ki je važna za pokrajino Kiangsu, ker se preko nje izvažata kitajski riž v Šanghaj. Japonske oblasti izjavljajo, da hočejo dobiti večjo kontrolo nad izvozom kitajskega riža preko Šanghaja v inozemstvo. Pričelo so se že čutiti tudi posledice japonske blokade na otoku Kulangsu pri Amoiu. V mednarodni naselbini že primanjkuje življenjskih potrebščin. Tri japonske vojne ladje pred otokom Kulangsu onemogočajo vsak promet s kitajskimi lukami. Ker je v mednarodni naselbini Kulangsu okoli 50.000 tujih beguncev, se boje, da bi moglo priti

Chamberlain o položaju

Angleška vlada skrbno proučuje situacijo in je stalno v stikih s Parizom in Washingtonom

London, 15. junija. AA. (Reuter) Na današnji seji spodnje zbornice je podal Chamberlain izjavo v zvezi z blokado Tiencina. Dejal je, da angleške državljanke in druge tuje preiskujejo na meji mednarodnega področja in jih zapirajo. Dovoljen je dovoz živil v koncesijo, zdi se pa, da obstoji tendenca za dvigovanje cen. Bilo je tudi nekaj primerov, ko so uvedli preiskavo na angleških ladjah, ki plovejo po reki Haji navzgor in navzdol. Angleške oblasti so izdale vse varnostne ukrepe, da vzdrže red. Ena angleška vojna ladja je vsidrana poleg obale ob angleški koncesiji.

Ministrski predsednik je zatem izjavil, da je angleški veleposlanik v Tokiu storil potrebne korake pri japonskem zunanjem ministru po posebnih navodilih, da bi prenehalo izzivanje Japoncev v Tiencinu, ki bi moglo dovesti do žalostnih incidentov. Angleški veleposlanik je razen tega opozoril japonsko vlado na težke posledice, ki bi jih mogla izzvati izjava zastopnika oblasti v Tiencinu, da se zastavljen vprašanje ne morejo urediti z izročitvijo štirih obtoženih ljudi, pač pa, da je namen blokade ta, da se zagotovi mnogo obsežnejše sodelovanje angleških oblasti z japonskimi na Kitajskem. Jasno je, da Japonci izkoriščajo incidente, da bi mogli postaviti dalekosežnejše zahteve kakor pa je izročitev štirih Kitajcev, če omenjena izjava predstavlja stališče to-

Nerazumljivo ozadje japonskega nastopa v Tiencinu se bo moralo tedaj pojasniti v drugi smeri. Že večkrat se je pokazalo, da Japonci jako radi izzevajo konflikte iz poljubnega majhnega dogodka, v namenu, da z njim premerijo in presodijo nasprotnikovo stališče. Pred meseci so znameniti konflikt z Rusi v Zaozerju sprožili v namenu, da z njim sondirajo situacijo in premerijo, kako daleč mislijo iti sosedje v svoji obrambi. Po tem receptu, ki so ga z uspehom že večkrat preizkusili, želijo spoznati pravo britansko politiko in preizkusiti, kako resnega odpora je sposobna Anglija v današnji situaciji. V tej smeri iščejo v mednarodnih političnih krogih odgovora na vprašanje, kako da so prav sedanj trenutek izbrali v

do hudih spopadov, če se bo japonska blokada še nadaljevala.

Izzivanje neredov

Tiencin, 15. junija. AA. (Reuter). Drugi dan japonske blokade se je začel z incidentom na meji britanske koncesije. Dva tisoč Kitajcev je skušalo vdreti v koncesijo, toda redarji so jih s pomočjo vojaštva s strojnimi razpršili.

Tiencin, 15. junija. o. Davi so skušali od Japoncev plačati kitajski izzivi izziva neredov v angleški naselbini. Vzklikali so proti Angliji ter razdeljevali letake, ki dolže Anglijo za težavni položaj. Angleški poveljnik je odredil naj vojaštvo razžene izzivače, kar se je tudi zgodilo. Izven angleške naselbine so japonski policisti razdeljevali enake letake ki obtožujejo Anglijo zaradi težavnega denarnega položaja na Kitajskem in zaradi podpiranja kitajskih teroristov proti japonskim oblastem.

Svarilo Japonski

London, 15. junija. br. Blokada angleške in francoske koncesije v Tiencinu je izzvala v angleški politični javnosti ogromno pozornost. Po zadnjih vesteh je danes angleški poslanik Craigie v japonskem zunanjem ministru odločno protestiral proti blokadi in opozoril na vse mogoče posledice, ki bi lahko nastale zaradi blokade ne le glede na odnose med Anglijo in Japonsko, nego vobče glede na položaj na Daljnem vzhodu. Po vestih iz Tokija so tamkajšnji uradni krogi mnenja, da blokada dejansko ne bo imela resnejših posledic. Predvsem se zanašajo na to, da Anglija ne bo proglasila gospodarskega bojkota proti Japonski.

Medtem je »Morningpost« objavil vest, da nameravajo Japonci razširiti blokado tudi na šanghajsko koncesijsko področje ter zahteva od angleške vlade takojšnjih ukrepov v zaščito angleških trgovskih interesov na Daljnem vzhodu.

Pozornost v Ameriki

Washington, 15. junija. AA. (Havas). Položaj v Tiencinu je predmet velike pozornosti ameriških diplomatskih krogov, ki smatrajo, da bi japonska blokada v Tiencinu v bodočnosti lahko služila kot primer za akcijo proti Šanghaju, Hongkongu ali kakim drugim mednarodnim koncesijam na Kitajskem. V Tiencinu se izvaja sedaj sodelovanje ameriških predstavnikov s predstavniki ostalih zainteresiranih vlesil. Ameriško javno mnenje je po veliki večini nerazpoloženo proti Japonski ter bi v primeru, da bi vlada smatrala za potrebno izvajati proti Japonski nove gospodarske ukrepe, z njimi lahko prodrla pred kongresom.

Pravi namen blokade

London, 15. junija. z. V londonskih krogih sodijo, da ni zgolj slučaj, da je Japonska ravno sedaj začela z izvajanjem blokade proti tujim koncesijam na Kitajskem. Splošno prevladuje mnenje, da »kušajo Japonci izkoristiti sedanjo napetost v Evropi in doseči likvidacijo vseh tujih koncesij na Daljnem vzhodu. To dokazuje tudi izjava japonskega zunanjega ministva, da se bo blokada nadaljevala tako dolgo, dokler Anglija ne bo priznala novega stanja v severni Kitajski. Londonski listi slej ko prej zahtevajo, naj se vlada odločno upre tem japonskim poskusom ter naj z vsemi sredstvi in v sporazumu s Francijo in Ameriko zaščiti interese Anglije.

Pariz, 15. junija. z. V francoskih političnih krogih presoja japonsko blokado v

Tokuju za poostreitev spora. Pri tem se ne zanikuje možnost, da so konflikt izzvali oni japonski faktorji, ki so za popolno zvezo z Nemčijo in Italijo in ki dosedaj niso mogli potegniti večine v odločilnih krogih za seboj. S konfliktom želijo tako rekoč via facti po svojih nagibih usmeriti japonsko politiko.

V londonskih, pariških in washingtonskih krogih naglašajo nezakonskost in popolno pravno neutemeljenost blokade v Tiencinu. Toda kakor doslej, se tudi v tem primeru zadeva ne bo reševala po pravnih merilih, marveč po težini dejanske sile, ki jo bosta voljni uporabiti obe stranki. Prav s tega vidika bo nadaljnje zadržanje Velike Britanije in njenih zaveznikov posebno važno.

prvi vrsti kot demonstracijo proti paktu z Rusijo. Na drugi strani pa soglašajo z mnenjem londonskih krogov, da skuša Japonska izkoristiti položaj v Evropi in likvidirati tuje koncesije. Opozarjajo pa na to, da niti Anglija, niti Francija in Amerika ne bodo več trpele trajnega kršenja svojih pravic ter da bodo solidarno nastopile proti Japonski.

Proučevanje protiukrepov

London, 15. junija. AA. (Reuter). Visoki komisar za dominione je danes obiskal dominionskega ministra sira Thomasa Inskipa. Na sestanku sta govorila o akciji, ki jo pripravlja vlada, da zavaruje britanske koristi v Tiencinu in v vsej severni Kitajski. Strokovnjaki trgovskega ministva so dobili nalog, da izdelajo poročilo o ukrepih, ki bi se mogli izdati proti japonski blokadi. Britanska vlada je v stalnih stikih z dominioni in s francosko in ameriško vlado.

London, 15. junija. o. Angleški listi trdijo, da bo v sedanjem sporu na Daljnem vzhodu igralo važno vlogo vprašanje valute. Japonske oblasti so uvedle svoj denar v okupiranih krajih Kitajske, s katerim pa niso mogle izpodriniti kitajskega nacionalnega dolarja in niti kitajskega dolarja, ki ga podpira Anglija. »Daily Mail« in »Daily Express« poročata, da je vlada že naročila strokovnjakom trgovskega ministva, naj izdelajo načrt o gospodarskih represalijah proti Japonski. Predvsem se namerava odpraviti vstop japonskim ladjam v angleške luke, povečati carino na japonsko blago in podvzeti ukrepe proti japonski valuti. Vzpostavljene je bila tudi že zveza med angleško in avstralsko vlado glede teh gospodarskih sankcij, pri katerih bo Avstralija igrala važno vlogo.

Pariz: Nevarna japonska pustolovščina

Pariz, 15. junija. o. Tukajšnji politični krogi ne prikrivajo niti najmanj resnosti položaja. Zunanji minister Bonnet je opo-

zoril na seji vlade na posledice japonske politike, ki stremi po tako zvani izpremembi dejanskega položaja. Pravi nameni Japonske še niso znani. Eni menijo, da bi japonska vlada rada pomirila japonsko javnost, ki postaja že nezadovoljna zaradi dolgotrajne vojne na Kitajskem, drugi zo, pet, da hoče izsiliti od zapadnih sil, da bi se odpovedale svojim koncesijam na Daljnem vzhodu. V Parizu trdijo, da bi mogla nasilna blokada angleške in francoske koncesije v Tiencinu, če bi trajala dalje časa, dovesti do prekinjenja vseh razgovorov, ki so v teku in do energičnega nastopa Anglije. Niti Anglija, niti Francija in niti Amerika ne bi mogle trajno trpeti sistema, katerega oškodovanja svojih pravic in interesov po Japonski. Današnji »Temps« pravi, da bi mogel odkriti spor z Londonom, Parizom in Washingtonom postati nevarna pustolovščina za Japonsko.

Pariz, 15. junija. AA. (Havas): »Journ« piše: Ne smemo pozabiti, da se na Kitajskem ne bori angleško-francoska koalicija ampak koalicija Anglije, Francije in Amerike. Vse naše prizadevanje mora stremeti za tem, da ne postanemo nesložni, kar bi Japonska s svojo pozorno igro skušala na vse načine doseči.

»Epoque« pravi: Kako ne bi opazili istosčasnosti med japonskim nastopom in prihodom Stranga v Moskvo! Kako bi mogli misliti, da nista Berlin in Rim, ko nista mogla dobiti od svojega japonskega zaveznika obljube o sodelovanju v Sredozemlju, pritisnili na Japonsko, da vsaj v tej usodni uri evropskih pogajanj zada udarec na Daljnem vzhodu! Toda prepozno je in Tokio ne bo mogel odvrniti Anglije s poti, ki si jo je izbrala.

»Oeuvre« pravi: Neki diplomatski krogi, ki so dobro poučeni o dogodkih na Daljnem vzhodu, ne pripisujejo posebnega pomena delni blokadi Tiencina. Ta dogodek bi utegnil imeti pomen samo tedaj, če bi Francija in Anglija popustili Japoncem, ker gre predvsem za preizkus morale, da bi pozneje mogli pritisniti na koncesije v Šanghaju.

Angleški predlogi izročeni sovjetski vladi

Angleški in francoski veleposlanik ter William Strang so bili včeraj popoldne tri ure pri Molotovu

Moskva, 15. junija. br. Posebni odposlanec angleške vlade William Strang je imel včeraj že dopoldne takoj po svojem prihodu dolg razgovor z angleškim veleposlanikom v Moskvi Seedsom. Popoldne sta Seeds in Strang skupno obiskala francoskega veleposlanika Naggyara. Zvečer pa je bil zopet daljši posvet v angleškem veleposlaništvu.

Davi je veleposlanik Seeds službeno obvestil sovjetski komisariat za zunanje zadeve, da je prišel v Moskvo odposlanec angleške vlade William Strang z najnovejšimi predlogi svoje in francoske vlade. Vprašal je, kdaj bi lahko te predloge izročil Molotovu. Nato so imeli dopoldne Seeds, Naggyar in Strang zopet daljši razgovor in so tudi skupno obedovali. Med obedom so prešli vabilo, naj se popoldne zglase v Kremlju. Sprejel jih je predsednik sovjetske vlade in zunanji minister Molotov. Njihov razgovor je trajal skoro polne tri ure. O njem ni bilo nocoj izdano še nobeno uradno poročilo.

London, 15. junija. AA. Reuter poroča iz Moskve: Po sestanku v Kremlju Strang ni hotel dati nobene izjave o razgovoru, ki je bil eden najdaljših, odkar so se začela pogajanja s Sovjetsko Rusijo. Strang je dejal samo to, da se pogajanja nadaljujejo in da bo v kratkem prišlo do novega sestanka z Molotovim. Pomočnik sovjetskega komisarja za zunanje zadeve

Potemkin je bil navzoč pri sestanku kot tolač francoske note.

Obveščanje dominionov

London, 15. junija. AA. Reuter poroča, da je bil današnji sestanek ministra za dominione Thomasa Inskipa z visokimi komisarji dominionov reden sestanek, kakršni so od časa do časa zaradi popolnega informiranja dominionov o dogodkih v Evropi in zunanji ne. Današnji sestanek je bil čisto informativnega značaja. Na njem so bili visokim komisarjem sporočeni najnovejši dogodki v zunanji politiki in na severnem Kitajskem, da bodo mogli ta obvestila sporočiti vladam dominionov.

Avstralija o pogajanjih z Rusijo

Sydney, 15. junija. AA. (DNB). Zunanji minister sir Henri Gilliet je danes izjavil v parlamentu, da avstralska vlada podpira britansko politiko v Evropi. Minister je prepričan, da tako najbolje služi miru, ni politiki v Tihem oceanu. Od vsega začetka pogajanj s Sovjetsko Rusijo je vlada dobro premislila posledice, ki jih bo takšen sporazum imel za razmerje med Avstralijo in Japonsko. Avstralska vlada v celoti podpira pogajanja za sklenitev obrambne pogodbe med Veliko Britanijo in Sovjetsko Rusijo, ki pa naj se ne nanaša na izvenevropske države in naj se ne dotika japonskih interesov.

Zadnji dan v Ameriki

Angleška kraljevska dvojica v Novi Fundlandiji, odkoder se bo vrnila v Evropo

Ottawa, 15. junija. AA. (Reuter): Danes je zadnji dan bivanja angleške kraljevske dvojice v Kanadi. Ob 19. se bosta angleški kralj in kraljica vkrcala na parnik »Empress of Australia«. Obiskala bosta Novo Fundlandijo, nato pa krenila v Anglijo. Zadnje kanadsko mesto, ki ga bosta obiskala bo Halifax, kamor prispejeta danes popoldne.

Halifax, 15. junija. AA. (Reuter): Angleški kralj Jurij VI. in kraljica Elizabeta sta se pripeljala danes z vlakom v Halifax, potem ko sta prepotovala 8.000 milj po Kanadi in USA.

Snoči je imel kralj govor po radiu, v katerem se je Kanadcem kakor tudi Američanom v Zedinjenih državah zahvalil za ganljivi sprejem, ki so mu ga priredili. Med drugim je izjavil: Vtisi, ki sva jih s kraljico dobila zadnje tedne ob priliki tega svojega obiska v Kanadi in Zedinjenih državah, nama bodo ostali v spominu neizbrisni za vse življenje. Vračava se v

Anglijo z novo zavestjo moči Velike Britanije. Od Atlantskega do Tihga oceana, od tropskih krajev do Severnega morja sva našla ljudi, ki že stoletje dokazujejo, da vojna med njimi ni možna. Bila sva v deželah, ki vzajemno mirno sodelujejo in se gospodarsko, kulturno in politično popolnoljujejo. Te dežele morajo postati zgled vsem ostalim narodom na svetu. Dobro je vedeti, da tudi v naših časih obstaja kontinent, na katerem vlada neporušljiv mir. Morda bo ta vaš vzgled kdaj privedel narode ostalega sveta na vašo pot.

★

Angleška teritorialna vojska šteje že 406.000 mož

London, 15. junija. AA. (Reuter): Dne 10. junija je štela angleška teritorialna vojska 288.579, skupno s protiletalskimi in obalskimi četami pa 406.000 vojakov.

Nemški odgovor na sklep vojaške zveze z Rusijo

Pritegnitev Japonske in Španije k vojaški zvezi med Nemčijo in Italijo — šef nemškega generalnega štaba obišče baltičske države

London, 15. junija. o. »Daily Express« poroča iz Berlina, da namerava nemška vlada takoj, ko bo sklenjen sporazum med Anglijo, Francijo in Rusijo, pritegniti Španijo in Japonsko k nemško-italijanski vojaški zvezi. Japonski poslanik v Rimu se ta čas mudi v Berlinu in menijo, da je njegov obisk v zvezi s tem nemškim načrtom.

»Daily Mail« poroča, da bosta meseca septembra prišla na uradni obisk h kancelarju Hitlerju italijanski kralj Viktor Emanuel in general Franco.

Berlin, 15. junija. d. Vest, da bo šef nemškega generalnega štaba, general Halder, v kratkem odpotoval na Estonsko in Finsko, je izzvala v tukajšnjih diplomatskih krogih nemalo presenečenje. Čudijo se zlasti, da je prva uradna nemška osebnost, ki bo komaj 14 dni po sklenitvi nenapadnega pakta med Estonsko in Nemčijo odpotovala na Estonsko, ravno šef nemškega generalnega štaba. Ker bo general Halder obiskal tudi Helsinke, skle-

pajo tukajšnji diplomatski krogi, da velja obisk v prvi vrsti vprašanju Alandskih otokov, katerih nameravana utrditev je bila na protest Rusije začasno opuščena. Vsekakor pripisujejo obisku šefa nemškega generalnega štaba v baltičskih državah v sedanjem trenutku velik pomen.

Gospodarska pogajanja med Nemčijo in Rusijo

Berlin, 15. junija. z. Kakor se doznava, se bodo v najkrajšem času pričela med Berlinom in Moskvo gospodarska pogajanja. Slična pobuda Berlina je ostala pred par meseci brez uspeha. Sedaj pa z nemške strani ponovno predlagajo sklenitev obsežnejšega gospodarskega sporazuma za dobo štirih let. Nemčija ponuja Moskvi za dobavo industrijskih izdelkov kredit v višini 250 milijonov mark. K pogajanjem bodo tokrat pritegnili tudi zastopnike industrije.

Zbiranje nemških čet ob poljskih mejah

Povečanje nemške državne policije na Češkem in Moravskem — Veliki vojaški transporti

Pariz, 15. junija. br. Po vestih iz Prage prevladuje tam sprito raznih okoliščin in dogodkov v zadnjih dneh zmerom bolj vtis, da se bližajo novi veliki dogodki. Od včeraj se v Pragi mudi minister Himmler, šef nemške državne policije in hitlerjevski zaščitni oddelki SS. V dveh prških hotelih se je nastanilo večje število nemških policijskih oficirjev in uradnikov. Družine že doslej na Češkem delujočih policijskih organov pa so prejele nalog, naj se vrnejo v Nemčijo. Sprito dejstvo so se pojavile v Pragi in po protektoratskem ozemlju vesti, da bo češka policija razpuščena in bo njeno nalogo v celoti prevzela nemška policija. Zopet drugi pa so mnenja, da so ti ukrepi v zvezi z nemškimi vojaškimi pripravami ob poljski južnopoljski meji.

Na vzhodnem Moravskem se že nekaj tednov zbirajo večji oddelki nemške vojske. Tudi na Slovaškem so bile zadnje dni ojačene garnizije nemške vojske, ki so bile ustanovljene že v aprilu na osnovi sporazuma o nemškem protektoratu nad Slovaško. Snači so prejele železniške oblasti v Pragi in Pardubicah nalog, da morajo imeti v pripravljenosti vse železniške stroje. Vse ceste, ki vodijo proti Oluomu, Brnu in Ihlavi, so bile za danes in jutri rezervirane izključno le za vojaške transporte. Po informacijah poročevalcev zapadnoevropskih listov je bilo v severni Slovaški in severovzhodni Moravski v zadnjih dneh koncentriranih 250.000 mož nemške vojske.

London, 15. junija. z. Praški dopisnik »Timesa« potrjuje informacije, da so v Pragi in Pardubicah dobili nalog, da morajo biti vse razpoložljive lokomotive do nadaljnjega stalno pod paro. Ceste med Oluomu in Jihlavo so zaprte za ves civilni promet. Londonski listi posvečajo veliko pozornost tudi dejstvu, da je zadnja dva dni prišlo na Češko, zlasti v Prago in druga večja mesta nenavadno veliko število nemških policijskih oficirjev.

»Timesov« dopisnik ceni, da je zbranih na vzhodnem Moravskem in severnem Slovaškem okrog četr milijona nemških čet, med njimi ena divizija tankov in ena divizija motorizirane težke artiljerije.

Hitro utrjevanje nemške meje

Berlin, 15. junija. z. Merodajni berlinski krogi priznavajo, da se na Slovaškem in Moravskem vzdolj poljske meje hitro grade nove utrdbe. Zadnje dni so velike

Brezuspešna preiskava o umoru v Kladnu

Praga, 14. junija

Varnostni oblasti se od sedaj še ni posrečilo odkriti morila nemškega policijskega narednika Kniesta v Kladnu. Preiskava ni mogla najti nobenih sledov in danes vlada že splošno prepričanje, da je bila nečrna prvotna vest, da je storilec pobegnil iz Kladna v avtomobilu. Niti visoka nagrada za prijavo storilca, niti še višja denarna kazen, ki jo morajo plačati kladenski meščani, nista doslej rodila nikakršnega uspeha. Zaslišani je bilo že okoli 100 oseb, toda niti ena izmed zaslišanih oseb ni mogla dati niti najmanjšega migljaja o storilcu.

Tudi pri Nemcih samih prevladuje sedaj že mnenje, da se umor Kniesta najbrž ne sme pripisovati češkim nacionalistom, čeprav se preiskava še vedno vrši v tej smeri. Aretiranih je seveda mnogo ljudi, ker je dogodek močno vznemiril nemško javnost, toda govornice, da sedi v ječi zaradi umora v Kladnu že več sto oseb, so pretirane. Okoliščina, da je protektorat znatno omilil prvotne kazenske odredbe, se tolmači tako, da so tudi na najvišjih mestih uprave nemškega protektorata začeli dvomiti o tem, da bi bil storilec Čeh. V ostalem odtehta umor češkega stražnika v Nachodu popolnoma kladenski dogodek, posebno še, ker so v Nachodu morili nesporno ugotovljeni in je bila tamošnja nemška policijska četa že izmenjena. Mati umorjenega češkega stražnika je prejela odškodnino 50.000 kron.

Medtem je v kladenski bolnišnici umrl tudi oni nemški policijski agent, ki je bil ranjen obnem s Kniestom. Vendar pa je bil še zaslišan in njegovim izpovedbam pripisujejo dejstvo, da so bile stroge odredbe v Kladnu nekoliko omiljene. Danes je bila aretirana neka Čehinja, ki je baje zapletena v zadevo, vendar pa niso znane nikake podrobnosti. Z gotovostjo pa se more po

dosedanjem razvoju žalostne afere trditi, da umor policista Kniesta, naj je bil morilec že Čeh ali Nemec, ni bil političnega značaja.

Zadeva praškega odvjetnika dr. Sekanine, ki jo zunanja propaganda izrablja za hujškanje proti Nemčiji, še ni popolnoma jasna. Nemški uradni krogi izjavljajo, da dr. Sekanina ne more priti pred nemško »ljudsko sodišče«, ker ni nemški državljan. Odločno pa se zanikajo tendenčne vesti, da bi dr. Sekanina ne bil več živ, kakor so poročali nekateri angleški listi. Obtožbenec se nahaja v Berlinu v preiskovalnem zaporu in je obdolžen tajnih zvez s Sovjetsko Rusijo. V Berlin je prišel angleški odvjetnik Murray, ki ga je verska občina kvekerjev dolžila za branitelja dr. Sekaninu. Vendar pa je ministrstvo pravde odklonilo Murraya kot zagovornika, ker ni nemški državljan in se zato ne sme vmešavati v zadevo.

10 smrtnih žrtev železniške nesreče na Češkem

Dresden, 15. junija. AA. Danes ob 11.20 je skočil s tira brzi vlak Berlin-Dresden-Praga, ko je vozil skozi postajo Mittelgrund pri Podmoklem (Bodenbach). Trije vagoni so se prevrnil, lokomotiva se je pa zalotela v signalni steber in ga popolnoma zdrobila. Po dosedanjih poročilih je 10 mrtvih in okoli 20 ranjenih.

Trgovinske pogodbe Brazilije

Buenos Aires, 15. junija. AA. Parlamentarni odbor za zunanje zadeve je ratificiral gospodarske sporazume z Belgijo, Švicco, Nizozemsko, Luksemburgom, Finsko, Rumunijo, Madžarsko, Poljsko, Dansko, Litvo in Nemčijo.

Nj. Vel. kraljica in kralj na Jadranu

Milocer, 15. junija. p. Nj. Vel. kralj Peter in Nj. Vel. kraljica Marija sta se s svojim spremstvom pripeljala v Milocer. Bila sta nadvse priščno sprejeta.

Beleške

„Samouprava“ ostro obsoja dr. Stojadinovića

Glavni organ JRZ »Samouprava« izredno ostro obračunava z akcijo dr. Milana Stojadinovića in njegovih prijateljev, ki so pred dnevi vložili, kakor je znano in terpelacijo o notranjepolitičnem položaju na predsednika vlade v skupščini in senatu. Najprej pravi »Samouprava«, da se kruto varajo vsi tisti, ki mislijo, da so članom JRZ njihovi voditelji kaj drugega. Kakor poveljniki straž, ki se izmenjavajo po potrebi in predajajo svojim naslednikom program in ideologijo stranke, kakor straža svojemu nasledniku svojo nalogo. Nato list nadaljuje:

»Zato smo bili vedno prepričani, da bo vodstvo stranke brez posebnih težav obvladalo vse posameznike, ki bi poskušali izrabljati stranko, njen program in njeno članstvo za svoje osebne namene. V današnjih resnih časih jemljejo na sebe veliko odgovornosti tisti ljudje, ki smatrajo, da je napočil trenutek za izvedbo raznih političnih sanjarij in osebnih načrtov. Da nes ni čas za fantazije in egoistične namene. V današnjih časih greši naravnost proti narodu, kdor se sili v ospredje proti njegovi volji in proti duhu časa. JRZ ne bo trpela v svojih vrstah takih pojavov in jih bo že znala obrežuspešiti. Naša stranka si ne bo privoščila razkošja, da bi imela v svojih vrstah ljudi, ki mislijo, da stoji njihovi osebni interesi in ambicije nad interesi stranke in vsega članstva. Kdor se ne bo podredil disciplini in skupni volji stranke, ta bo občutil vso strogost sankcij, ki jih predvideva strankin statut.«

Glavno glasilo JRZ o fašizmu in demokraciji

»Samouprava« zavrača v interesantnem uvodniku včerajšnje številke mišljenje, da bi bilo mogoče Jugoslavijo vladati po marksističnih, fašističnih ali pa čisto demokratskih načelih. List pravi med drugim: »Jugoslavija ne more postati fašistično urejena država, ker nima potrebnih naravnih pogojev za tako državno ureditev. Fašizem, odnosno nacionalni socializem zahteva kot pogoj za svoj uspešni razvoj duševno enotne narode. V Jugoslaviji je proces državnega edinstva bolj napredoval kakor pa proces narodnega edinstva. Tako je danes integralno jugoslovenstvo ideal, ne pa izhodišče. Tri plemena, dve književni narečji in tri vere so dejstva, ki zahtevajo gotove kompromise in izključujejo totalitarno ureditev naše države. Ta dejstva tudi narekujejo veliko obzirnost našim državnikom povsod, kjer se srečajo s pokrajinski-mi posebnostmi naših vev in plemen.«

»Prav tako je, pravi dalje »Samouprava«, v Jugoslaviji neizvedljiva tudi čista in enostavna demokracija, ker je bila zelo hudo kompromitirana z dogodki pred letom 1929. Treba bo iskati še celo vrsto prehodnih načinov, preden se bomo lahko vrnil k čisti demokraciji. Povratek k demokraciji zahteva veliko obzirnost in gotovo popolnost, ki je še nismo dosegli, čeprav ne odrekamo našemu narodu politične zrelosti in sposobnost za demokracijo.«

Gospodarstvo in sporazum

Te dni je izšlo letno poročilo o delovanju združenja bančnih in zavarovalnih zavodov v Novem Sadu. Poročilo govori tudi o hrvatskem vprašanju ter izraža upanje in željo, »da bi bilo v interesu vsega našega naroda in njegove države čim prej rešeno bolno hrvatsko vprašanje z iskrenim poštenim, lojalnim in bratskim sporazumom vseh zainteresiranih. Pri tem pa se ne sme pozabiti na to, da mora ostati Jugoslavija brezpogojno tudi v bodoče enotna gospodarska celota. Jugoslovensko gospodarstvo more nastopiti v inozemstvu kot jak kupec in prodajalec samo tedaj, če zastopa gospodarsko celoto. Če bomo razbili svojo gospodarsko celoto, potem lahko že sedaj računamo z udarci, ki bodo postali usodni za nas vse.«

Skupščina Zveze mest kraljevine Jugoslavije

Danes se prične v Beogradu letošnja glavna skupščina Zveze mest kraljevine Jugoslavije. Poleg redne letne skupščine in seje upravnega odbora so na sporedu tudi konference tehničnih, finančnih, socialnih in zdravstvenih strokovnjakov mestnih občin iz vse države. Hkrati si bodo udeleženci strokovnih konferenc ogledali najvažnejše naprave, zavode in podjetja mestne občine beogradske. Sama skupščina bo v nedeljo v veliki dvorani mestnega poglavarstva v Beogradu. Kakor znano, so skupščine Zveze mest vsako leto v drugem mestu. Lani je bila v Ljubljani, meseca junija.

Domovinski čut Poljakov v Jugoslaviji

Kakor poroča krakovski »Ilustrowany Kurjer Codzienny«, so Poljaki v Jugoslaviji, po večini delavci v Slavoniji in Bosni, prostovoljno zbrali za poljski fond protiletalske obrambe skupni znesek 136.158 din, za obrambno posojilo pa celo 238.320 din. Ta prispevek poljskih rojakov iz Jugoslavije je vzbudil na Poljskem tem večje zadovoljstvo, ker je število Poljakov v Jugoslaviji razmeroma majhno.

Češki novinarji o svojih dolžnostih do naroda

Na prvem obnem zboru nove enotne zveze čeških novinarjev v Pragi je imel predsednik govor, v katerem je dejal, da vsak češki novinar dobro ve, da je v službi narodnih ciljev in velike bodočnosti naroda. Z zborovanja so bili poslani brzojavni pozdravi slovaškim in ukrajinskimi novinarjem za zagotovilo, da njih in njihovih narodov, s katerimi so bili 20 let združeni v skupni državi, ne bodo nikdar pozabili. Ob zaključku zborovanja je bil prečitana manifest, ki poudarja, da se češki novinarji obračajo na češki narod s prisojo, do hočejo zvesto služiti njegovim neminljivim idealom.

Gafencu v Atenah

Razgovori rumunskega zunanjega ministra s turškimi državniki v Ankari so pokazali popolno solidarnost med Rumunijo in Turčijo

Ankara, 15. junija. AA. Anatolska agencija poroča: Rumunski zunanji minister Gafencu, ki ga je včeraj sprejel predsednik republike Ismet Ineni in Jalovi, se je odpeljal z rumunsko ladjo »Dacia« na Grško. Ob koncu obiska zunanje ministere prijateljske in zavezniške Rumunije je izšlo tole sporočilo:

Dne 11. junija se je pripeljal rumunski zunanji minister v Ankaru na uradni obisk ter je imel za svojega bivanja v turški prestolnici več razgovorov s predsednikom vlade dr. Refikom Sarajdamom in zunanjim ministrom Saradzoglom. Ker se je predsednik republike mudil na letovanju, je sprejel Gafencu v avdienci v Jalovi. Rumunski uradni obisk 14. junija je vnovič potrdil zvesto in globoko prijateljstvo med turškimi in rumunskim narodom ter čvrstost vezi, ki ju družijo. Medsebojnega zaupanja polni razgovori med turškimi zunanji ministrom Saradzoglom in njegovim rumunskim gostom, predsednikom sveta Balkanske zveze, so dali obema ministroma priložnost ugotoviti enotnost naziranja glede neodvisnosti in mirne politike Balkanske zveze. Oba ministra vidita v tej enotnosti poročstvo za solidarno akcijo med sosednimi narodi, ki je neobhodno potreben za mir in red na Balkanu in vse bolj in bolj potrebno tudi za mir v Evropi.

Sprejem v Atenah

Atene, 15. junija. AA. Rumunski zunanji minister Gafencu se je pripeljal danes ob 16. v Pirej, kjer so ga pozdravili državni podtajnik zunanje ministrstva Mavrudis, atenski guverner, kabinetni šef predsednika vlade ter poslaniški držav Balkanske zveze. V teku današnjega dne je Gafencu obiskal predsednika vlade generala Metaxasa, ki mu je pozneje vrnil obisk. Zvečer je priredila grška vlada večerjo na čast gostu, po večerji pa je bil sprejem. Jutri dopoldne položi Gafencu venec na grob Nezanega junaka. Ob 12.30 ga bo sprejel v avdienci kralj Jurij, ki ga bo nato pridržal na kosilu.

Grški listi pozdravljajo zastopnika prijateljske in zavezniške države in poveljujejo staro rumunsko-grško prijateljstvo ter pišejo o Balkanski zvezi kot činitelju miru v Evropi.

Angleško orožje za Grčijo

Atene, 15. junija. br. Novi angleški poslanik v Atenah je imel danes dopoldne daljši razgovor z min. predsednikom generalom Metaxasom. Razgovor se je nanašal na angleško-dobave letal in orožja Grčiji, kakor tudi na razgovore, ki jih bo imel general Metaxas danes in jutri z rumunskim zunanji ministrom Gafencum.

Tretja poplavna katastrofa na Dolenjskem

Voda ponovno uničuje imovino v obubožanih krajih

Novo mesto, 15. junija. Dolenjsko je znova zadela huda nesreča zaradi neprestanega deževja, ki traja že od ponedeljka dalje. Krka se je s svojimi pritoki razlila v vsem svojem teku. Od Zagradca do Brežic je Krka poplavlila vsa polja, ceste in tudi več mostov. V Novem mestu je Krka dosegla 2.60 m nad normalo in je višja od zadnjega poplavlja za celih 10 cm. Vsi vrtovi v mestu, ki so bili po zadnji poplavi pod vodo, nato ponovno obdelani in zasejani, so znova uničeni. Krka je v divjem tempu odnašala vzdolž svoje struge raz senožeti ob obrežju pokoseno in že v kopice spravljeno seno, drva, deske in hlode in celo izruvana drevesa. Voda je ponekod vdrla v mlino in napravila ljudem občutno škodo.

Ponoči je Krka poplavlila vasi Kronovo. Ljudje so se pravočasno rešili in spravili na varno tisto vso živino. Voda je napravila mnogo škode v hišah kjer je trpela zlasti oprema in pohištvo, uničenega pa je tudi mnogo živeža, zlasti po kleteh. V Družinski vasi, kjer stoji Zorkova gostilna, mlina in žaga, je potok Toplice poplavljal vso tamošnjo okolico in se razlil čez banovinsko cesto proti Smarjeti.

V Žužemberku je v veliki nevarnosti lesen most čez Krko. Voda stoji nad mostom komolec visoko. Silni nalivi so napravili v Dobrničju, Podlipi, Globodolu, Vrhovcu in vasi Korito pravo puščavo. Krompir in koruzo je voda odplavila s polj. Čeprav v teh krajih ni potokov, je vendar vse pod vodo, ker je pronicala iz tal. Na ta način so nastala v teh krajih prava jezera, ki so dolga po več kilometrov in mestoma široka cel kilometer. Prebivalstvo je obupano in zbegano, saj je to že druga usodna poplava v tem kratkem času, ki je znova uničila polja.

Cesta Novo mesto - Krško je poplavena na več krajih in je promet z vozili zopet ustavljen. Poštni in avtobusni promet se vrši preko Bučke samo do Skocijana. Potok Radulja se je razlil v vsej svoji dolžini in se spojil z naraslo Krko. Dolina v Zbuzah je vsa pod vodo. Prav tako Draga, Hrvatski brod, Čučja mlaka, Mrševa vas in Zameško. Tu je voda zalila vse nižinski prostor s prostiranimi polji, da je ves okraj videti kot eno samo jezero. Grad Otočec je v vodi z vsemi gospodarskimi poslopi vred. Poplavljena je tudi cesta, a most je odnesla že zadnja povenjen. Cesta je poplavljenjena tudi v Dragi pri mostu, v Prečni in Soteski. V Meniški vasi je pod vodo most

in cesta. Isto sliko nudi cesta proti Stopičam, kjer je Težki potok poplavljal most pri Črmošnjicah in cesto. V mnogih krajih vzdržujejo promet le s čolni. V Gaberjah pod Corjanci in v Brusnicah so hudoourniki povzročili pravo razdejavanje in uničili še ono malo, kar je ostalo po zadnjih naliivih. Slovit brusniške češnje so zaradi neprestanega deževja popokale in pričele gniti. Samo na tem saduž, ki se izvažajo v inozemstvo, trpijo posestniki ogromno škodo.

Pod vodo je spet Krško in Sentjermejsko polje. Čikavski, brusniški in orehovski hudoourniki so to pot prinesli ogromne množine vode v ravnino in voda je polja spreminila v pravcato močvirje. Vsi cestni organi imajo na razrvanih cestah obilo posla, da vsaj zasilno zakrpajo kratine in odstranjujejo nasipine. Voda je poplavlila banovinsko cesto Novo mesto - Toplice, po kateri se ne more vršiti promet. Prav tako je zalita cesta Novo mesto - Žužemberk preko Soteske, enako cesta Novo mesto - Krško preko Kronovega, cesta Dobrava - Novo mesto - Toplice - Črmošnjice - Toplice - Črmošnjice - Semič je poplavljenjena pri Poljanah v dolžini 1 km.

Kostanjevica je spet odrezana od sveta. Prekinjen je promet na državni cesti Novo mesto - Brežice. Pri Kostanjevici je Krka danes dopoldne poplavlila vso širno okolico ob Krki in Zabukovju. Vsa kotlina od Bučke in tja do Gorjancev je videti kakor eno samo veliko jezero. V Kostanjevici je voda do danes opoldne narasla za 3.60 m nad normalo in še vedno narasča. Zaradi neprestanega deževja se je bati katastrofalnih posledic. Svetokriško polje je voda ponovno zalila in so zaradi te elementarne neizgode ljudje popolnoma obupani.

Vinogradom, ki so prav zdaj v polnem cvetju, preti pogin in nevarnost zaradi peneznosti. Po zadnjih dveh poplavlav so ljudje posejali svoja polja na novo s krompirjem in raznimi žitaricami, ki pa jih je voda spet odplavila. Hudo sta poleg gornjih krajev prizadeta še Gradisce in St. Jernej, kjer je voda zalila tudi poslopja.

Tudi iz Mirne so prispela žalostna poročila. Mirnska dolina se je znala preko noči v vodi. Vso okolico je poplavlila visokot narasla Mirna in uničila posevke. Ljudje v teh krajih so nujno potrebni, da se jim priskoči na pomoč in če že drugače ni mogoče, naj se oprostijo javnih dajatev, ki jih zaradi te katastrofe itak ne bodo zmogli.

Propagandni urad angleške vlade

London, 15. junija. br. V spodnji zbornici je min. predsednik Chamberlain danes napovedal, da bo v kratkem ustanovljen pri zunanjem ministru poseben oddelek za informacijo in propagando. Oddelek bo vodil lord Perth. Njegova naloga bo koordinirati vso angleško uradno tiskovno službo in radijsko informacijsko službo, kakor tudi vplivati v smislu angleških interesov na delovanje poročevalskih agencij in listov. Lord Perth bo zavzemal položaj državnega podtajnika. V primeru vojne se bi ta oddelek osamosvojil kot posebno ministrstvo, ki mu bi bil na čelu član vlade.

Daranyi predsednik madžarskega parlamenta

Budimpešta, 15. junija. AA. Bivši predsednik madžarske vlade Daranyi je izvoljen za predsednika novega madžarskega parlamenta.

Naše poslaništvo v Pragi ukinjeno

Beograd 15. junija. d. V »Službenih novinah« je objavljen ukaz kraljevega na. mestništva od 20. maja t. l. s katerim se ukine poslaništvo naše države v Pragi. Istočasno je objavljen drug ukaz z istim datumom, s katerim se v Pragi odvarja generalni konzulat.

Vremenska napoved

Zemunska vremenska napoved: Delno oblačno z večjo oblačnostjo v zahodnih krajih. Toplota bo še nekoliko padla.

Dunajska: Verjetno brez padavin, pomanjkanje oblačnosti, temperatura se bo nekoliko dvignila, bo pa še vedno pod normalo.

Letalsko sodelovanje

Poljske z zapadom

London, 15. junija. b. »Daily Telegraph« doznava, da se trenutno vodijo med Anglijo, Francijo in Poljsko pogajanja za ustanovitev skupnega letalskega generalnega štaba vseh treh držav za primer vojne. Ni izključeno, da bi se po podpisu pogodbe z Anglijo pridružil skupnemu generalnemu štabu tudi Rusija. Šef skupnega letalskega generalnega štaba bo najbrž Anglež, ki bi razpolagal z okoli 20.000 letal.

Domače vesti

*** Početniški pedagoški tečaj Rdečega križa.** Prosvetno ministrstvo priredi skupaj z naraščajskim odsekom Rdečega križa početniški pedagoški tečaj za učitelje osnovnih šol. Tečaj bo v Beogradu od 10. julija do 5. avgusta t. l. po temle sporedu: psihologija šolarja in pedagoška psihologija, sodobni pedagoški problemi in nova šola, kaj zahteva metodika sodobnega pouka in nova šolska praksa, ročna dela in risanje kot načelo pouka, higiena šole in šolarjev, prva pomoč in varstvo pred strupenimi plini, nega dojenčkov in drugo (samo na željo tečajnikov). Na tečaj se sprejme 50 učiteljev in učiteljic iz vseh banovin. Tečajina znaša 100 din in jo je treba plačati takoj po prihodu na tečaj. Predavanja bodo samo dopoldne, popoldnevi bodo na prosti. Ob nedeljah in prostem času bo ogled važnih beograjskih ustanov in izleti v bližnjo in daljnjo okolico. Tečaj se bo vršil v dvorani učiteljskega na Slavijski, Bulvar osvoboditve, št. 8. Prehrana in stanovanje tečajnikov prosto po osebnih željah, vendar se lahko stanovanje dobi po 10 din na dan v internatu Učiteljskega doma, Katičeva ulica št. 11. Nekolkovane prošnje za sprejem na tečaj je treba poslati najpozneje do 25. junija naravnost na prosvetno ministrstvo, oddetek za pouk. V prošnji je treba navesti podrobne podatke o absolviranju šol, o letih službe in o kraju službovanja ter o morebitnem sodelovanju pri podmladku Rdečega križa, razen tega pa še to, ali želi prosilec stanovati v internatu Učiteljskega doma ali ne. Sprejeti učitelji (učiteljice) bodo takoj dobili obvestilo, naj pridejo na tečaj, zato naj v tečajni točno navedejo naslov. Ob koncu tečaja bo pregled uspeha tečajnikov, da dobe tisti, ki bodo redno hodili na tečaj in marljivo sodelovali ter pokazali potrebni uspeh, spričevala.

*** Morilec Lapuhove aretiran.** Poročali smo o grozovitem umoru 56letne preužitkarice Marije Lapuhove iz Zakota. Od vsega početka so dejanja dolžili Cirnski Franceta, posestnika v Selah pri Dobovi. Glavni povod tem sumnjam je bilo dejstvo, da je Cirnski pri križišču cest Brežice-Globoko-Bizeljko, dohitel pokojnico, šel z njo mimo dve deklet, in nato dalje proti Zakotu. Ti dekletki sta šli za obema in videli v polmraku, kako sta se pokojnica in Cirnski na cesti ruvala in kako sta izginila v obcestni jarek na robu Hrastnice Cirnski se je ves teden skrivaj pred orožniki, ki so stražili njegovo hišo v Selah in ga zasledovali. Bilo je očitno, da pride v poštev kot morilec le Cirnski, ki je pokojno Lapuhovo že večkrat prejel zalezoval in ji grozil, da jo bo usmrtil, ker sta imela stalne tožbe zaradi dajanja užitka, ki bi ga morala dobivati pokojnica od Cirnskega. V noči 5. t. m. se je Cirnski Franc spazil skozi kuhinjsko okno v hišo in orožniki so ga pod vodstvom orožniškega narednika g. Zupnika Antona nekaj trenutkov zatem aretirali. Cirnski Franc je bil nato eskortiran v zapore okrogne sodišče v Celju. Možak trdovratno tajni, da bi bil morilec Lapuhove.

*** Nov grob.** Po daljšem trpljenju je umrl v Rajhenburgu g. Jožef Marinc, revident drž. železnih v pokoji. Pogreb uglednega pokojnika bo jutri ob 16. Blag mu bodi spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

*** Redni zračni promet med Ljubljano in Zagrebom** in dalje z drugimi letališči v državi in izven nje se je začel 15. t. m. in bo trajal do 15. septembra. Letalo odleti vsak dan razen ob nedeljah iz Ljubljane ob 10.25 in se spet vrne ob 15.25.

*** Samo do 20. t. m. je čas prijave** za izlet s posebnim vlakom in parobrodom v Benetke, ki bo 28. in 29. junija. Zglasite se in zahtevajte sporede v biletarnah Putnika.

*** Avtobusni izleti** v Gorico, Trst, Benetke 27.—29. t. m. in v Dolomite od 15. do 19. julija. Prijavite se takoj v izletni pisarni M. Okorn, Ljubljana, Františkanska ulica, tel. 22.50. (—)

Iz Ljubljane

u— Ljubljanci! Krajevna protituberkulozna liga v Ljubljani je razposlala vsem ljubljanskim zavodom, bankam, industrijskim obratom, trgovcem in obrtnikom prošnje, da s prostovoljnimi prispevi, ki podprete nalogo lige, ki hoče pomagati najbednejšim meščanom in ustanoviti gozdno šolo za obolele in slabotne otroke. Ne zavrzite teh prošnji, vpoštevajte prizadevanje lige in pomagajte! Vsa, tudi najmanjši prispevek, je dobrodošel! Smisel za tako društvo je ogledalo vsa srca! Pristopite v ligino članstvo, plačajte malenkostno članarino in pokažite, da hočete tudi vi sodelovati pri reševanju naše, ga največjega socialnega zla!

u— Bolniška blagajna Zdrženja gostilniških podjetij je imela včeraj letni občni zbor, ki ga je vodil predsednik g. Maks Dolničar. Udeležilo se ga je lepo število članov in članic. Predsednik je kratko poročal o delovanju Bolniške blagajne, ki je izdala v preteklem poslovnem letu za svoje člane lepo vsoto 300.000 dinarjev. Poročala sta še blagajnik in nadzorni odbor, nakar so se vršile volitve novega nadzornega odbora in razsodišča. V nadzorni odbor so bili izvoljeni gg. Legat, Prijatelj in Semrajc, za njihove namestnike gg. Deu, Kregar in Turk, v razsodišče pa gg. Polajnar, Hubad, Razem in Useknik.

BINGO

okrepčuje organizem!

Proizvodi: RUFF — Subotica.

u— Vojnim dobrovolcem. Uprava sreske organizacije vojnih dobrovolcev v Ljubljani se udeležila s tričlanskim zastopstvom in društvenim praporom dne 18. t. m. odkritja spomenika blagopokojnemu Viteškemu kralju Aleksandru I. v Trbovljah. Iz Ljubljane se odpeljeval ob 7.52, prihod v Trbovlje ob 8.59 uri. Pozivamo tudi ostale tovaršice, da se nam v čim večjem številu priključijo. — Uprava.

u— Zborovanje šivilj in modistinj-pomočnic. Občlanične pomočnice so izdale naslednjo okrožnico: Zelim, da se združimo v svoji stroki ter ustavimo finančno prodajanje svoje stroke, ki drevi v nevednost. Kljub velikemu napredku naše stroke so plače in delovni pogoji tako nizki, da ne ustrezajo našim potrebam in teh go. spodarskih razmerah. Smatramo, da je temu krivo: stroka brez kolektivnih pogodb, zakoniti, največ 10 urni delovnik je v mnogih obratih nepoznan, tudi dočelica so. djalne zakonodaje se ne izvajajo in mnoge kvalificirane pomočnice ne prejemajo izplačila niti po uredbi o minimalnih mezdah. Na račun vsega tega se vrši konkurenčni boj, ki tlači našo stroko k tlom. Uvidimo, da te razmere niso v napredek in bodočnost, niti v vzdržnost naši stroki. Naše deložnost je, da delujemo na tem, da se te razmere urede, da nam bo mogoče z delom odgovarjati zahtevam naše stroke. V ta namen sklicujemo v nedeljo 18. t. m. ob 9. v mali dvorani Delavske zbornice (vhod iz Čopove ulice) zborovanje vseh šivilj, modistk in Ljubljani in okolici. Zborovanje vodi Osrednje društvo občlanične stroke v Ljubljani.

u— Opozorjamo na orgelsko produkcijo gojencev drž. konservatorija, ki bo jutri v soboto, ob 18.15 v Hubadovi pevski dvorani. Slišali bomo skladbe za orgle, ki so jih napisali največji in najpomembnejši tuji in domači orgelski skladatelji. Natančni spored se dobi v knjižarni Glasbene Maticice in velja obenem kot vstopnica v dvorano. Prihodnje produkcije drž. konservatorija bodo: 20., 22. in 26. t. m. ob 18.15 v veliki filharmonični dvorani, ko. morna produkcija pa bo 21. t. m. ob istem času v mali filharmonični dvorani.

u— JNAK »Edinstvo«. V soboto 17. t. m. ob 11. uri bo izredna seja odbora.

u— Fotoklub Ljubljana poziva svoje članstvo naj se prijavi najpozneje v petek zvečer tajniku za izlet na belokranjski festival. (—)

u— Izlet Sočanov na Notranjko. Društvo Soča-Matica je napravilo preteklo nedeljo svoj prveletni izlet na Cerkljsko jezero. Dva avtobusa — nad 50 Sočanov in prijateljev — sta zletela najprej k mostu naše slovenske govorice Ivanu Can. karju na Vrhniki. Poklonili smo mu velik vecer rečeh nageljnov z govorom društvenega predsednika. Potem smo se ustavili pred spomenikom buditelja naše lepe Notranjske Miroslava Vilharja, položili kito letnice cvetja z narodno trobojnicno modrooljubnim govorom tajnika. Na Rakeku smo okrasili z lavorjem vencem in svezim cvetjem spomenik svojega Vzornika blagopokojnega Viteškega kralja, a se. stra Dušica Komarčeva je odkrivala našo zvestobo do njega, njegove svobodne Jugoslavije in do njegove kraljevske trojice. Fotograf nas je slikal v udanostni zaoblubi in odpotovali smo v Cerkljico in si ogledali naravno čudo — presihajoče jezero. Naš mentor po lepi Notranjski je bil mar. ljiivi rojak dr. Ciril Kraševac s svojo ljubko družinico, kateremu povemo na tem mestu svojo zahvalo, ker je povsod povezal naše stike z družabnimi Notranji. Po okrepčilih v Cerkljici smo se navduševali v domovinski ljubezni z lepimi govori predsednika, poštvovalne gospe predsednice ženskega odseka Minke Kroflove, živahnega dr. Kraševca in drugih ter zapeli svoje himne. Vrnili smo se v Logatec, naš ženski odsek je obdaril najštevilnejše in najpotrebnejše družine z jestvinami, a tu, di mi smo se radostno zabavali do mraka v rodoljubni Ambrožičevi gostilni z govori in petjem. Bil je lep sončen dan, domovinski ljubezni žrtvovan. Hvala prirediteljem!

u— Narodnemu akademskemu bloku so darovali: po 3000 din t. m. Knez, 2000 din Kmetiska posojilnica, 2000 din Ljubljanske kreditne banke, Ljubljana; 1000 din Adolf Prah, tovarnar v Kranju; 500 din dr. Gvido Serbec, 200 din Fr. Novak, Demšar Gregor in Tvornica za dušik, Ru. še; 100 din dr. Josip Kral, Simon Pirc, Kolinska tovarna, Lesna dož, Gregore & Co, Kino Union, dr. Brencić, dr. Kranetić, Fr. Kunaver, dr. Ločnik Emil, Pliberšek Janko, Viktor Meden, dr. E. Stare, Fr. Zajec, A. Šarabon, dr. J. Štephar, dr. Sajovic, dr. Kajner, dr. Zdošek, dr. Vinko Vrhunec, Fabiani & Jurjevec; 50 din dr. Zorec Rudolf, dr. A. Kopal, Ašič Ivan dr. J. Gračner, Remec & Co Irma Kenda, dr. Perko, Oleum dož, Sasel Gregor, t. m. Lenardić, dr. Terseglav, Motoh Bogo, Ivan Bricej, dr. Kallay, Vlado Kuvovec, dr. Boštjančič, Podnebnik A., Hrehorič Fr. Save A., Mirim, Čoš Franc, dr. Tominešek Franc, dr. Tominešek Stanko, Paul Marjanca; 40 din Lazar Ivan; 30 din dr. Pret. nar, Mravlje Artur; 25 din Legat A., dr. J. Hrašovec, Serbec J., Potočnik A., 20 din Podboj M., Goričar Franc, Fr. Šimenc; 12 din Leustek A.; 10 din Pavla Koler, Warbinek. Darovalcem najiskrenejša hvala, ostalim v vzpodbudo in posnemanje NAB.

ZDRUŽENJE BIVŠIH MORNARJEV V LJUBLJANI

se vlijudno zahvaljuje cenjenim obiskovalcem potapljača na veselejšemu za nam izkazano naklonjenost in razumevanje pri širjenju pomorske zavesti v zaledju.

PREDSEDSTVO.

u— Sokolsko društvo Ljubljana IV. ima v nedeljo 18. junija ob 15. uri javni telovadni nastop na svojem letnem telovadišču na Dolenskih cestih. Vsa bratska in prijateljska društva so vlijudno vabljena k prireditvi.

u— Vneti balinarji. V nedeljo so tekmovali na igrišču pri Zanimovici v Mostah balinarji iz Most z balinarji iz Bežigrada in so zmagali igralci iz Most z rezultatom 6:3. V zadnjem času vladno vedno večje zanimanje za to vrsto sporta tudi v Ljubljani in pri igranju sodeluje vedno večje število balinarjev. Posebno ob nedeljah in praznikih so igrišča v okolici Ljubljane tako zasedena, da morajo posamezne skupine dolgo čakati, preden pridejo na vrsto. Zato se v poslednjem času vrste poskusi za ustanovitev balinarskih klubov, da bi mogli člani brez ovir gojiti balinanje.

Iz Maribora

a— Pričetek gradnje Sokolske planinske postojanke na Pohorju. Na prednostnem 4. rednem občnem zboru zadruge »Sokolska planinska koč« so sklenili, da se takoj prične z gradnjo prve sokolske planinske postojanke na Pohorju. Iz izbranih poročil predsednika dr. Mihalića, tajnika A. Kralja in blagajnika F. Kovarja je razvidno veliko delo, ki je bilo potrebno, da se uresniči hvalavredna zamisel zgradnje planinske koč na Pohorju. Zadruga šteje 241 članov z 1418 vpisanimi deleži. Mariborska sokolska župa je pristopila k zadrugi z zneskom 10.000 din. Manjša še 100.000 din, da se bodo lahko krili stroški. Zadruga bo z vztrajnim delom skušala v najkrajšem času zagotoviti omenjeni znesek. Zgradbo je leta 1935 preprečila težka ovira in sicer tožba Zadrugne gospodarske banke kot lastnice sosednjega zemljišča za odstop 24 ha zemlje. Skoro poldrugo leto je trajalo, predno je bilo v tretji inštanzi razveljavljeno postopanje spet razpisano. Ker pa se je tehnična kljub vsemu nagnila na novo stran, je končno Zadruga gosp. banka odnehala od tožbe. Zaradi tega se je 26. novembra 1938 sklenila poravnava, ki jo je omogočil br. dr. Bostanjčič s tem, da je črtal društvo vse znatne stroške. Sedaj se bodo gradbeni dela takoj pričela. Prevze la jih je stavbna tvrdka inž. Jelenec & inž. Šlajmer. Mariborsko sokolstvo hoče s tem izvršiti svojo dolžnost napram mlade, mu kralju Petru II, ki mu hoče sokolstvo pokloniti ob nastopu prestola sadove petletnih naporov, med katerimi bo prva sokolska planinska postojanka dostojno poklon mariborskih Sokolov.

a— Mariborska sokolska župa poziva vse pripadnike na svoj letošnji župni zlet 18. t. m. v Murski Soboti. Mariborski Sokol se polnoštevilno, pridruženo svečani proslavi 20letnice osvoboditve našega Prekmurja. Pojdimo v naše Prekmurje, ki mu hočemo dokazati svojo toplo bratsko ljubezen. Praznično skupno s Prekmurci pomembno jubilej 20letnice dogodkov, ki je teptani in zaničevani prekmurski rod, zadahla svoboda v veliki, svobodni Jugoslaviji.

a— Četrtna vožnja za sokolske pripadnike za letošnji zlet mariborskih sokolske župe v Murski Soboti je dovoljena. Sokoli in Sokolice, izrabite ugodno priliko in pohitite polnoštevilno v Mursko Sobotu.

PREMIERA! KRONA FRANCOŠKE PRODUKCIJE KINO MATICA

DONSKI KOZAKI (LA BRIGADA SAUVAGE)

Največja filmska drama iz življenja kozakov — drama o velikem junstvu in senzacionalnih avanturah. Film prikazuje sijaj in razkošje carske Rusije — povojno življenje v Pariški emigraciji. Ljubezen kozakov — njih čast in strasti. Ta film mora zanimati vsakogar. Moški in ženski svet — vsakdo — brez izjeme naj si ogleda, ker nudi toliko lepega in zanimivega, da si boste želeli in priporočili še drugim ogled filma.

VERA KORENE zvezda francoske produkcije
CHARLES VANEL znan iz filma Ulica brez radosti
ROGER DUCHESNE znan iz filmov: Ječa brez rešetk in Greh.

TOREJ NIHČE NAJ NE ZAMUDI TEGA FILMA V KINO MATICI!

DANES NEPREKLICNO ZADNJKRAT!

ob 16., 19. in 21. uri

DRUGA POROČNA NOČ

Zadnja prilika — ne zamudite!

Najduhovitejša komedija sedanjosti, ki obravnava na vesel in humorističen način

problem modernega zakona!

KINO UNION — Tel. 22-21

Poverljiva naredba

(SKANDAL V KARAKATU) Danes premiera! Kino Sloga, tel. 27-30
Victor de Kova, Paul Hartmann, Susi Graf, Tatjana Seis. — Režija: Karl Anton.
Glasba: Berger-Wenneis. Film močne, napete vsebine ter jasno izražene moške volje

a— V spomin na Vidov dan leta 1914 bo razvil dne 25. t. m. ruski Sokol svoj društveni prapor. Razvitje bo združeno z velikimi sokolskimi slovesnostmi.

a— Osebnost vest. Za pooblaščenega grad. benega inženjerja je napravil izpit v gradbenem ministrstvu inž. Boris Pipan iz Maribora.

a— Matufanti 1924. učiteljica Maribor obhajamo 15letnico mature v nedeljo 2. julija: ob 8. uri sv. maša v franciskanski cerkvi, za rajne profesorje in sošolce, nato malica v Narodnem domu, ob 10.12 odvoz v Limbuš k Robiču. Prijave: Kopriva, učiteljica, Maribor.

a— Šahovski turnir za prvenstvo Maribora bo 3. julija t. l. Priredi ga SK železničar. Propozicije bodo pravočasno objavljene.

a— Tudi na deželi Robinzonov rod... 17letna Marija Rober iz Pretežja pri Čreš. njevcu je pobegnila od doma. Njena sestra je obvestila o tem policijo, ker je v skrbah zaradi usode pobegle sestre.

a— Stotaki so izginili, dokumenti ostali. Poročali smo o vionu pri mehaniku Ivanu Krajncu pri Sv. Lenartu v Sloven. goricah. Tedaj ja, kakor znano, izginila ročna blagajna, v kateri je bilo 1000 din. gotovine in razni dokumenti. Sedaj pa je našla neka ženska na njivi blagajno, ki je bila s silo odprta. V blagajni so bili sicer še dokumenti, o stotatih pa ni bilo ne duha, ne sluha. Za storilci pozvedujejo.

a— S črešnje je padla 10letna Helena Arnuš iz Vinčice vasi pri Sv. Barbari v Slovenskih goricah. Arnuševu so prepeljali v bolnišnico. Ima zlomljeno desnico.

nih višin. Največ jih je med rudarsko mladino. V odboru sodelujejo predvsem naši sportniki. Vso akcijo vodita g. Juro Baumgarten in tajnik g. R. Japelj, ki je prav za prav iniciator jadranskega pokreta pri nas. Pripravljalna dela so že lepo napredovala ter je odbor stopil že v stike s strokovnjaki v Ljubljani, ki so objavili vso podporo. V ponedeljek popoldne je bil pri Pravdici prvi pripravljalni sestanek jadralskih športarjev, na katerem je g. dr. Stane Rape v zanimivem predavanju obrazložil lepote pa tudi težkoče letenja ter označil pomen letalstva tudi v narodno obrambnem oziru. Sestanka sta se udeležila še civilni pilot g. Kepec in vojni pilot g. Babič, vojaški učitelj letenja v Ljubljani. Piloti sta si ogledala tudi bližnji teren ki bi bil pri nas pripraven za aeromitinge zlasti pa za jadrarno letenje. Za jadrarne vaje se bo izbral kot najbolj prikladen teren na Praprotnem, za vaje večjega obsega pa menda na Mrzlici. Strokovno mnenje bo dal še znani jadralni pilot g. Raznožnik. Mladina misli takoj pričeti s praktičnim delom. Konec meseca bo občni zbor s predavanjem g. dr. Rapeta in predvajanjem posebnega letalskega filma. Po občnem zboru si bodo trboveljski člani jadranske sekcije ogledali ljubljanski aerodrom v kratkem pa bo nekaj trboveljskih jadrancev odposlano na jadralni tečaj na Blokah.

★

NOVO MESTO. Kino »Dome« v Sokolskem domu bo predvajal danes in jutri, obakrat ob 20.30 ter v nedeljo ob 18.30 in 20.30 zvočni vefilm »Rapsodija«. Glasba, petje, ples, pustolovščine, ljubezen! Predi gra: Paramountov zvočni tednik.

Lep sokolski praznik v Črnomlju

Preteklo nedeljo je imel Sokol v Črnomlju redni letni nastop. Kljub temu, da so trije tovarni avtomobili prav ta dan odpeljali na Sušak in da so bratje in sestre iz Metlike in Gradca bili zadržani zaradi pogreba umrlega br. Jeleniča na Suhorju, je prihitelo v Črnomelj mnogo Sokolov in Sokolic in sokolstvu naklonjenega občinstva.

Pred začetkom nastopov popoldne je med igranjem državne himne na visokem drugu veselo zaplapolala državna zastava hkratu z zastavami ostalih slovenskih držav. Starosta br. Spiro Vranković je s toplimi besedami pozdravil vse navzočne in nazdravil prvemu starosti Jugoslovenskega Sokola kralju Petru II., nato pa je očrtal važnost sokolstva v današnjih hudih časih. Sokolstvo je veliko narodno gibanje. Sokoli s svojim delom v telovadnici najbolj zvesto služijo kralju, narodu in domovini.

Po končanem govoru br. staroste je množica ljudi na telovadišču zapela: »Le naprej brez miru...« Nato je sledila telovadba, ki je bila odlično izvedena. Črnomlenskemu Sokolu gre vse priznanje za odlično telesno vzgojo, ki jo poštovovalno goji v svojem prekrasnem domu. Pravi Sokol svojo pripadnost k sokolstvu dokazuje samo z delom. Sokolstvo ni ustvarjeno za to, da služi za parado, kakor to delajo nekatera društva, ki mislijo, da je z eno hrupno veselico rešeno vse kulturno in narodno delo.

Posebno pozornost je zbuvalo velikoštevilno dece in naraščaja, ki sta nastopila s prostimi vajami in na orodju, kar pa je posebno razveseljivo.

Po lepo uspehi telovadbi je pozdravil vse navzočne starosta karlovske sokolske župe br. Šebić in za svoj lepi nagovor bil deležen navdušenega ploskanja. Nato so je razvila prijetna veselica, ki je potekala v najlepšem razpoloženju. Poleg moralnega je imel črnomljski Sokol tudi nadvse zadovoljiv gmotni uspeh.

Blizu pol milijona terjatev

Ljubljana, 15. junija

Pred kratkim je policija aretirala in izročila sodišču gospo G. M., soprogo uglednega javnega uradnika in hišnega posestnika, ki je v teku let izdala od kakšnih štiridesetih ljudi čez pol milijona din gotovine na spekulantski, prav mojstrski način.

Kot znana, spoštovana dama je nastopala s primerno eleganco in prepričljivostjo, da se ne moremo čuditi, če so ji nasledile razne služkinje in kuharice v sosesčini ter ji na lepe besede, še lepše obljube in lažne zastave že davno zapadlih zavarovalnih polic zaupale svoje hranilnice knjižnice na vsote od 5 do 20.000 din, to se pravi vse denar, ki so si ga bile leta in leta odtrgavale od ust. G. M. pa je poizkusila srečo tudi pri premožnejših ljudeh in tudi tam spretno, z vsemi mogočimi izgovori, originalnimi triki in prizori odnesla težke tisočake.

Pred mesecem so čisto slučajno prišli na sled tej široko zasnovani izposojevalni akciji, saj je imela G. M. celo svojo poštni predal za svoje denarne manipulacije. Policija je uvedla preiskavo in javilo se je lepo število oškodovancev, ki imajo za okrog pol milijona terjatev. Sodišče bo raziskalo krivdo.

Ukradeni „Brezbrižnik“

Watteaujeva slika v pariškem Louvreu, vredna pet milijonov frankov

Watteau: L'Indifferent

V nedeljo se je v pariškem Louvreu primerila drzna tatvina, ki se sicer ne da primerjati s svojočasno tatvino Leonarda da Vincija Mone Lise, a je vendar izzvala širrom Francije silno ogorčenje. Neznat tat je odnesel iz dvorane Lazare Watteaujevo sliko »L'Indifferent«.

Ob 17. uri popoldne je opazil eden izmed čuvajev muzeja, da je prostor poleg Watteaujeve slike »La Finette« prazen. Na prostoru je visela prej istega mojstra iz dobe rokokoja slika »Brezbrižnik«, velika komaj 25x20 cm. Slika predstavlja kavalirja v vlogi Diabola. Katalog pariškega muzeja pravi o tej umetnini: »Watteau je ustvaril v tej sliki mojstrovino svojega znanja. Igra barv plavega jopiča, rožnatega plašča in istobarnih nogavic, odtenki svilenih tvoriv kakor tudi eleganca in lahkota potez Watteaujevega čopiča, vse to napravlja sliko za dragulj Louvreškega muzeja. Materialno vrednost slike cenijo na pet milijonov frankov, nje idealna vrednost pa je neprecenljiva.«

Tatvina je povzročila velik poplah. V prvem trenutku so menili, da je odnesel kdo sliko v delavnico, kjer slikarji restavrirajo razstavljena dela. Toda kmalu so se mogli prepričati, da slike tam ni. Ravnatelj Verne in Jauhart sta takoj prihitela v muzej in sta odredila vse potrebno za zasledovanje tatu.

Zamenjana otroka

Zgodba iz Rusije

Čudno luč meče na razmere v moskovski osrednji otroški bolnišnici zgodba, ki jo objavlja tamkajšnja »Pravda«.

V začetku maja sta prišla tja poleg mnogih drugih obiskovalcev neki Vasiljev in neki Motilev, da bi odnesla svoja dve leti stara otroka, ki sta ozdravila po hudi bolezni, domov. Moža sta bila vesela. Ra-da sta strelčnicam izročila obleko, da bi otroka oblekle, potem sta prevzela ma-lega Šurika oziroma Jurika, ki sta bila po ruski navadi zavita kakor majhni štruci, tako da so bile proste samo oči, in sta srečno odšla domov. Kdo pa popiše njiju grozo, ko sta doma odkrila, da otroka, ki sta ju sprejela, sploh nista njiju otroka! Otroci, ki ga je bil občan Vasiljev prinesel domov, je imel na trebuhu znamenje, ki ga njegov sinček Šurik prav gotovo ni imel. Tako je povedal ogorčeni oče, ki je znova pohitel v bolnišnico, odgovorni zdravnici.

»Kaj bi to!« je menila zdravnica, »to lahko vidi vsak slepec, da ne gre za ma-terno znamenje, temveč za opečeno mesto. Nikar se tako ne bojte. Otroku smo mo-rali uho namazati z neko jedko tekočino in pri tem je kanila pač kaplja na njegov trebuh. Razumete?«

Ne da bi se dala omečiti, je odslovila nesrečnega očeta. Komaj je ta izginil, je prišel občan Motilev.

»Kaj, vi tudi trdite, da to ni vaš otrok?« je vzkliknila zdravnica. »Zakaj bi ne bil? Ker ni na njegovem trebuhu nobenega znamenja? In ker je otrok premršav? Ali mislite, da otrok v bolezni odebli? Štiri-deset dni ga že niste videli... Skratka, bolnišnica ne oddaja napačnih otrok.«

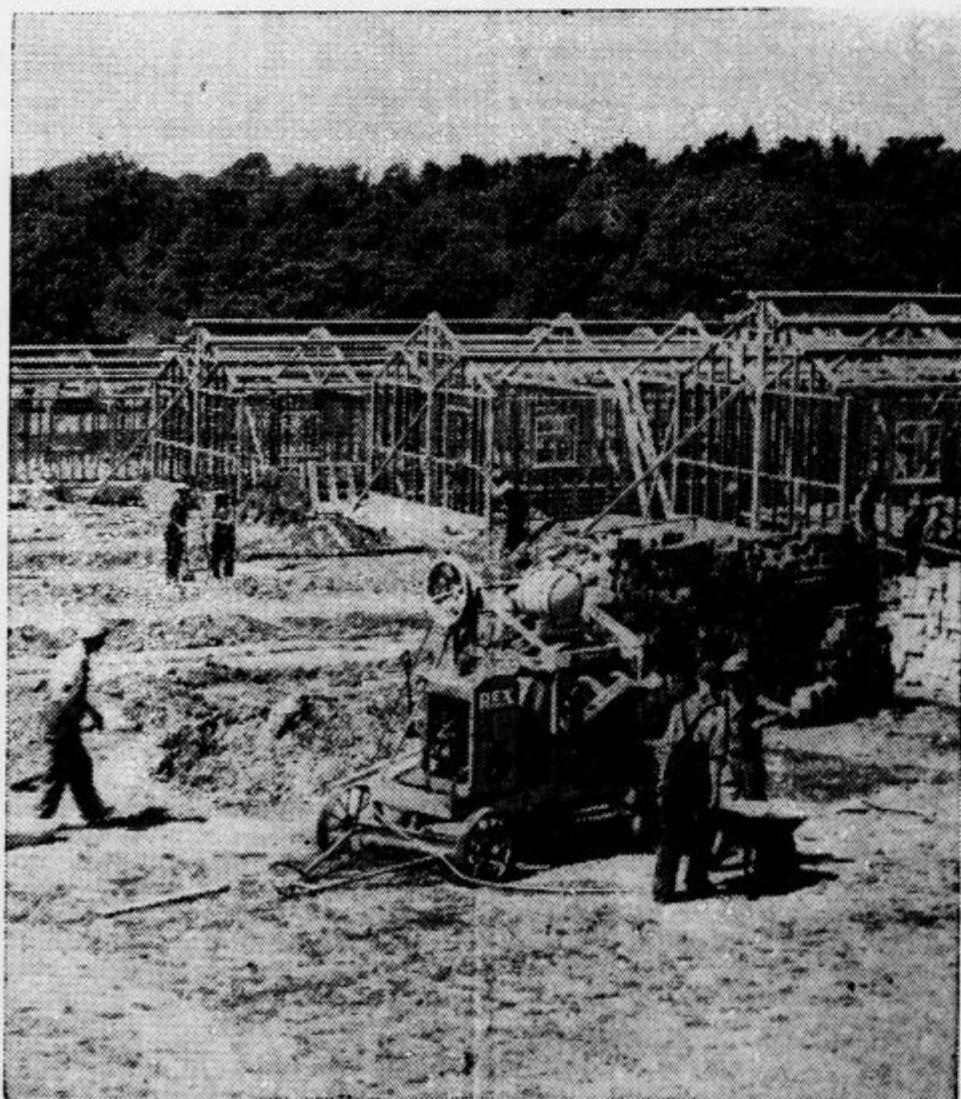
Doma so potem tako pri Vasiljevu, ka-kor pri Motilevu, ki se v ostalem nista poznala, še enkrat vse natančno pregle-dali in premislili. Zaman, bilo je očitno, da otroka nista prava otroka. Vasiljev je stopil spet k vodilnemu zdravniku v bol-nišnici. Tudi ta je bil nedostopen. Kakor Vasiljeva je naslednji dan odpravil Moti-leva.

Starši pa se niso vdali. Sprva je bilo si-cer precej težko dognati naslove vseh dru-žin, ki so ob začetku maja pobrale svoje otroke iz bolnišnice. Na zadnje se je neka bolniška strežnica spomnila, da se je opis, ki ga je podal Vasiljev o svojem Šuriku natančno ujemal z opisom, ki ga je dal Motilev o Juriku. Minilo je nekoliko dni, potem pa sta očeta dobila poziv, naj se zglasita z otrokoma ob tej in tej uri v

bolnišnici. Tako sta končno srečno prišla do svojih pravih sinčkov. Vodilni zdrav-nik pa je menil na vse to: »Kaj se toliko razburjate? Saj se ni zgodilo nič poseb-nega!«

Ta zgodba, piše »Pravda« z ogorčenjem, ni edina iz prakse ruskih bolnišnic. Prav iste dni so listi poročali o nekem rdeče-armijcu, ki je hotel prevzeti v neki bol-nišnici v Karelji truplo svojega umrlega otroka. Izkazalo se je, da so bili to truplo izročili že drugi osebi, in sicer neki ma-teri, ki ji je bil živi otrok ostal v bolniš-nici.

Vojašnice na brzo roko

V Ewshotu (Hampshire) na Angleškem grade za vpoklicane rekrute z vsa naglo nove vojašnice

Navdušenje

za rdečo preprogo

Kakor je razvidno iz poročil ameriških listov, so se ob obisku angleške kraljeve dvojice v Zedinjenih državah poleg veličastnih prizorov odigrali tudi kakšni bolj nevšečni.

Ko sta visoka gosta pristala na južnem koncu Manhattana, ki se imenuje Battery in kjer so ju sprejeli mestni zastopniki na ogromni rdeči preprogi, je prišlo do divjih prizorov. Komaj sta bila visoka go-sta ob navdušenem kričanju sto tisočev s svojim spremstvom odšla naprej, je mno-žica predrla policijske kordone in se vr-gla s klici »Korakati hočemo po preprogi, po kateri sta stopala kralj in kraljica!« na to preprogo. Le z največjo težavo je poli-ciji uspelo, da je zbiralcem spominkov preprečila, da niso preproge rezali na drobne koščke.

Volčjakova samica in lisica

Mr. E. J. Finley iz Bolton Notcha v Ameriki ima psico volčjakove pasme. Psi-ca je pred tedni vrgla nekaj mladičev, ka-tere pa so ji takoj vzeli. Zival je bila nato nekaj časa silno otožna. Zavračala je sle-herno jed. Nenadoma pa je pobegnila od hiše. Vrnila se je še čez nekaj dni. Pri-šla pa ni sama — v gobcu je prinesla mla-do lisico.

Mladič je bil silno preplašen, toda fizič-no popolnoma zdrav. Psica neguje zdaj mla-do lisico kakor lastnega mladiča in mr. Finley, ki ni hotel mladih volčjakov, se je z lisčko sprijaznil ter jo hrani z mlekom iz steklenice. Psica je odkar ima mlado li-sico pri sebi, popolnoma spremenjena. Zo-pet kaže veliko voljo do življenja in je ve-selejša nego kdaj prej.

Človeški pepel kot poštna pošiljka

V Beljaku je umrla vdova po nekem tr-žaškem inženjerju. Njene zemeljske ostan-ke so upecelili in pepel odposlali kot »vzo-rec brez vrednosti« v Trst, da bi ga za-greblili na pokopališču ob stran umrlemu možu.

Neki pogrebni zavod v Trstu bi moral škatlo s pepelom dvigniti na glavni pošti, toda oblasti so odklonile izročitev, ker je ta nenavaden »vzorec« dospel v deželo brez potrebnih mrtvaških dokumentov. Preosta-lo ni nič drugega, nego da so škatlo s člo-veškim pepelom vrnili v Beljak z opazko: Prevzem odklonjen.

Blazna mati sežgala hčer

V Chamlemyju, nedaleč od Neverse na Francoskem, sta živeli v samotni hišici dve duševno bolni ženski, 72-letna Savardova in njena 52-letna hči. Te dni je Savardo-va sporočila vaškemu županu, da se je nje-na hči ob živem telesu sežgala.

Povedala je, da je hči dobila napad. Ma-ti si ni znala drugače pomagati, nego da jo je zvezala in zaprla v sobo, kjer je v ka-minu gorel velik ogenj. Orožniki so takoj odšli tja, kjer so ob kaminu našli napol se-žgano truplo. Ker je začela starka ob po-gledu na truplo zmedeno govoriti in preti-ti orožnikom, so jo odpeljali v blaznico. Prepričani so, da je sama sežgala hčer.

Naskok na Tent Peak v Himalaji

Iz Kalkute poročajo, da so trije hribo-lazci iz Monakovega po sedemdnemvnu tr-u dosegli vršac Tent Peak v Himalaji. Na vrh 7363 na visoke gore so prišli 29. maja. Hribolazci so pred štirimi tedni odrinili na pot iz Darjeelinga. Vršac Tent Peak je zelo strm in velja za težko do-stopno točko.

Norci premagali pametnjake

V Bilbaou so priredili nogometno tekmo med norci in pametnjaki. Tekmo je na-dzirala zdravniška komisija in zmagali so norci z rezultatom 4:2.

Recepcija v Hyde Parku

Angleški kralj in kraljica sta v nedeljo preživela na Rooseveltovem imenu v Hyde Parku. Gostitelj in gostje so se dali slikati. Od leve proti desni: kraljica Elizabeta s kraljem Jurijem in prezident Roosevelt s svojim sinom Jimmyjem Rooseveltom

Potapljaški zvonovi za Francijo Dawisovi aparati niso zanesljive naprave!

Po katastrofi ameriške podmornice »Squa-luse«, zlasti pa po strašni nesreči angleške podmornice »Thetis« se je francoskih mornariških krogov polastil nemir, kajti v Franciji imajo za takšne primere na razpo-lago samo Dawisove aparate, s katerimi ni-si mogli Angleži v razmeroma ugodnih oko-liščinah ničesar opraviti. Kakor sedaj po-ročajo, je stopil mornariški ataše franco-skega veleposlaništva v Washingtonu v stik z ameriškim mornariškim ministrstvom, da bi nabavil za Francijo štiri potapljaške zvono-ve, s kakršnimi so rešili mnogo mož iz potopljenega »Squalusa«.

Francosko mornariško ministrstvo trdi, da bodo s temi potapljaškimi zvonovi fran-

coske podmornice zavarovane za vsak hud primer. Nerodno je le to, da se dajo upo-rabiti le pri podmornicah, ki so se potopi-le v vodoravni legi, po drugi strani pa je resnica, da v globini 80 do 90 m Dawisove potapljaške naprave ne morejo biti več do-ber reševalni pripomoček.

Grozna smrt

Gangster Mondo Santangelo je izvršil v ameriški kaznilnici nenavaden samomor. Vtaknil je glavo v vedro vode in se je v njem zadušil. Našli so ga visečega s poste-lje z glavo v vedru.

Strela ubila morilca

V Tszotici v Voliniji je 32-letni Pristu-pa v prepiru svoji materi razkral glavo s se-kiro. Ko je hoteli nato pobegniti, je v hišo udarila strela in morilca na mestu ubila.

V Moskvi ima pač težje delo...

William Strang, ki je odnesel angleške predloge v Moskvo, je v zasebnem življenju velik prijatelj cvetic. Pričujoča slika ga prikazuje na domačem vrtu v Northwoodu (Middlesex)

Les, ki ga termiti ne morejo uničiti

V tropskih deželah še danes ne morejo uporabljati pri gradbenih delih mehkega le-sa, ker ni varen pred termiti, ki ga tako ve-sče iztovljuje, da ne ostane od njega več ne-go tenka skorja, ki nekega dne razpade v prah. Zato gradijo v tropih hiše izključno iz betona in iz kovin. Zdaj pa se odkrili tudi način, ki bo omogočil uporabo lesa. Les pripravljajo v ta namen s pentaklorofeno-lom. Tastrup ljudem ne škoduje, termite pa odganja in les se dobro ohrani.

Duhovnik ne more biti poslanik

Vlada republike Čile je hotela napraviti za svojega poslanika pri Vatikanu čilskega duhovnika Vivianija. Vatikansko mesto pa je odklonilo agreement za to imenovanje z motivacijo, da nima Vatikan nič proti ose-bi predlaganega poslanika, pač pa se upira Vivianiju iz vidika stanovske pripadnosti. Duhovna oseba ne more biti poslanik pri Vatikanu. Čilska vlada se je tej razlagi va-tikanskih krogov nekaj časa upirala, nazad-nje pa je sprevidela, da ne more uspeti in je odnehala.

Veleavtobus

V Milanu so te dni napravili več poskus-nih voženj z veleavtobusom, ki lahko sprej-me 180 potnikov. Vozilo meri v dolžino 17 m, ima osem koles in vozi s hitrostjo 50 km na uo.

Društvo narodov odpušča nameščence

Kakor poročajo iz Zeneve, je izjavil ge-neralni tajnik Društva narodov Avenol, da bo morala ženevska ustanova odpustiti iz službe 89 uradnikov. S tem bo prihranili letno pol milijon švicarskih frankov.

A NEKDOTA

Napoleon je na nekem potovanju skozi Vendejo prišel v mestoce Lucon, kjer so ga sprejeli z velikim sijajem. Prebivalci tega mesta, ki je bilo vse prej nego bo-gato, so bili med drugim postavili krasne loke zmagoslavja. Župan je v svojem na-govoru omenil revščino svojih meščanov. Napoleon ga je takoj vprašal, čemu so si dovolili potem tako velike izdatke za si-jajni sprejem, če so ljudje ubogi.

»Veličanstvo,« je odgovoril župan, »ni-smo vam hoteli ostati dolžni za časti, ki vam gredo, pa smo rajši ostali dolžni za slavaloke in za mnogo drugega.«

Korž se je zasmel in je županu izročil znaten znesek kot prispevek za poravnavo dolgov.

VSAK DAN ENA

»Tukaj se vam ponuja izvrstna prilika. Inženjer, 35 let star, črnolasec, z dobri-mi dohodki!«

»Interesantno! Ali imate mogoče istotakšno ponudbo s svetlimi lasmi?«

(»Ric et Rac«)

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

L. WINDER:

Gospod iz Konopišta

Roman o Francu Ferdinandu
(Avtoriziran prevod)

Zbiral je brez izbire, kakor je že deček brez izbire zbiral znamke in pisma. V neki kmečki hiši je odkril posteljnjak, ki je bil okrašen s podobno svetega Jurija, kupil je posteljnjak in dal zanj lastniku vsotico, ki je zadostovala za nakup novega posteljnjaka iz delavnice vaškega mizarja. Časih je plačal tudi zelo visoke zneske za kakšen kos, ki ga je izsledil pri trgovcu s starinami. V njegovi zbirki so bile krasne umetnine poleg neslanih mazarij, najzbranejši stvari poleg najstudenjših. Ena mu je bila tako ljuba kakor druga, njega je mikalo samo veliko število nabranih kosov. Ko je bil zbral 3750 kosov, je začel misliti na zgraditev svetojurijskega muzeja, kajti konopiška uradniška hiša, kjer je bila zbirka nameščena v treh sobanah, je postajala zanj pretesna. Med tem je bila dobila sloves, ki ni bil le časten, kajti kdor je videl ta čudni uspeh čudne zbiralske strasti, je sicer lastniku v oči hvalil ničeve in grde kose prav tako kakor dragocene in lepe, a je prve dalj časa ohranil v spominu in največ o njih pripovedoval tujcem, ki so hoteli zvedeti, kakšen človek je prestolonaslednik. Ko je Franc Ferdinand četrto stoletja brez miselnosti množil svojo zbirko svetih Jurijev, strastno lakomen na vsak nov kos, drugače pa brez kakšne duševne ali duhovne zveze s svetnikom — kako vse drugačen, kako srčno drag, kako iskreno domač mu je bil sleherni kos njegove zbirke rogovil!

94

— in ko so že mnogo let iz vseh muzejev sveta, iz trgovin s starinami, iz kmečkih hiš v planinah, iz čeških, bavarskih in poljskih siromašnih koč vladili zmajemorčeve podobe v Konopište, se je jel nekega dne pred začudenimi očmi Franca Ferdinanda sveti Jurij prebujati v življenje. Čudež se ni zgodil a zgodila se je čudna reč, da je Franc Ferdinand našel človeka, ki ga je naučil pravilneje gledati svetega Jurija, in novi način gledanja je bil tako poživlajoč, da so se slike in sličice, kipi in kipci privikali zasedli svojemu lastniku skrivnostno domači in so mu prvič razodeli, da je med njim in med njimi skrivnostna tesna vez in da je božja previdnost napotila nadvojvodo, da si je izbral pobijalca zmajev za varuha in najljubšega svetnika.

Mož, ki m uje bil Franc Ferdinand dolžnik za to razodetje, ni bil ne slepar, ne šarlatan, ne kdo izmed tistih mnogih vitezov sreče, ki se prislinjajo k visokorodnim gospodom in jim tvežejo vse mogoče in nemogoče, ampak zelo trezen mlad častnik, ki so ga bili dodelili prestolonasledniku za krilnega pribočnika. Podpolkovnik Aleksander Brosch pl. Arenau je imel kot krilni pribočnik Franca Ferdinanda nalogo, obravnavati vojaške spise, ki jih je dobival prestolonaslednik. Spisov je bilo tako malo, da se je podpolkovnik zavzel. Vojaški položaj, ki ga je bil cesar dovolil prestolonasledniku, da bi ga odvrnil in udarjal od vsakršne politične delavnosti, je bil vendarle tako pomemben, da bi bil moral biti vsakdanji dotok spisov veliko večji, ko bi bilo šlo vse po pravici. Brosch, nenavadno častihlepen mož in vnet za službo, je poizvedoval in spoznal, da se večina vojaških službenih mest ogiblje stopiti v zvezo s prestolonaslednikom. Novi krilni pribočnik je vprašal nadvojvodo, ali se to ogibanje, ki je segalo tako daleč, da so celo zahte-

vana poročila vojaških službenih mest prihajala z veliko zamudo in v čudno izmuzljivi obliki, nemara ujema z željami visokega gospoda. Franc Ferdinand je srdito odvrnil, da ne, ter potožil, da ga tako vojno ministrstvo kakor generalni štab malone bojkotirata in da mora zaradi tega prebiti brez najvažnejših podatkov. Brosch je menil, da se mora dati ta nevspešnost odpraviti: poleg cesarjeve vojaške pisarne naj se ustanovi prestolonaslednikova vojaška pisarna, ki naj ji dostavljajo vsa poročila vojnega ministrstva, generalnega štaba in vseh vojaških atašeev v tujini prav tako kakor cesarjevi vojaški pisarni. »Imenitna misel«, je vzkliknil Franc Ferdinand, »a kaj naj storim, ko se vodje vojaških uradov tako malo menijo za to, da sem na svetu?« Brosch je predložil, naj Franc Ferdinand brezpogojno gleda, da doseže ustanovitev »prestolonaslednikove vojaške pisarne«, ki mora imeti kar moči široko področje; vse ostalo pride samo po sebi. Vojaška pisarna bo držala vojnega ministra in šefa generalnega štaba ter vsa podrejena mesta v šahu. »Mislite?« je nejevolno vprašal Franc Ferdinand. — »Cesarska visokost si menda niste po naključju ustvarili zbirke svetih Jurijev«, je odvrnil podpolkovnik; »v znamenju svetega pobijalca zmajev bo vaša cesarska visokost zanesljivo zmaga na vsej črti. Zmajev, ki ne brizgajo drugega kakor črnilo, gotovo ne bo težko pobiti.«

Ta pogovor sta imela v Konopištu. Na samotnem češkem gradu se je podpolkovnik pl. Broschu že čez nekaj tednov posrečilo dobiti prestolonaslednikovo zaupanje. Mnogokrat sta sedela po cele ure, in domačnost hiše, ki ni bila drugače pristopna nobenemu gostu, je častniku omogočala, da je kakorikrat dal razgovoru zasebno smer, ki je prevejano otipavala in poživljala prestolonaslednikove

skrivne želje in ki v Belvederu ni bila mogoča. S tem, da je spravljal »vojaško pisarno«, ki naj bi se ustanovila v zvezo s presenetljivim tolmačenjem nadvojvodove vneme za pobijalca zmajev, je po dejanjih koprneči krilni pribočnik izpodbujal njegovo domišljijo in prav tako silno krepil njegovo zaupanje vase. Ne da bi se zavedal, je Brosch izrabljaj skrivno duševno sorodstvo Franca Ferdinanda z Rudolfom Drugim, s sanjskim cesarjem, ki je od svojih astrologov in čarodejev terjal in prejemal iste razlage življenja, kakor jih je zdaj trezni podpolkovnik na pol v šali ponujal nezadovoljnemu prestolonasledniku. Strastni lovec Franc Ferdinand, ki je na pogonih tolažil svojo morilno slo, je bil mahoma očaran od besede »pobijalec zmajev«. Okrutna oblika pobijanja zmajev, ki mu je bila na misli, možnost, storiti svoje sovražnike z uničevalno kritiko njihovega početja in njihovih zmognosti neškodljive ter jih prisiliti, da odstopijo, jih pahnuti v pogreznico in jih postreliti s svinčnikom namesto s svinčcem, je bila tako vabljiva misel, da je neutegoma šel k cesarju terjal ustanovitev »vojaške pisarne«.

Broschev domislek je bil nenavadno pameten. Beseda »vojaška pisarna« je zvenela tako nedolžno, da je cesar, ki že tako ni maral, da bi se prestolonaslednik drugje udejstvoval kakor na političnem vojaškem področju, brez obotavljanja dovolil njeno ustanovitev. Odsihodob so imeli »cesarjevo vojaško pisarno« in »prestolonaslednikovo vojaško pisarno«, in ker je Brosch ministrstvom, vojaškim službenim mestom, vojaškim atašeev in generalnemu štabu brez odlaganja naznanil, da se morajo poslej vse zadeve, ki jih predlagajo cesarjevi vojaški pisarni, hkratu predložiti tudi prestolonaslednikovi, je bil pričetek dvojne vlade srečno in brez spotike napeljan.

Pozor dame!

Poletno volneno blago v vseh modnih barvah za kostume in komplet, najnovejše tkanine v svili in bombažu, ki se ne mečka, samo najlepši izbrani vzorci, za časa veselejma

POSEBNO ZNIZANE CENE
nudi trdka

F. I. GORIČAR, Ljubljana
Sv. Petra cesta 29.

Oglejte si zalogo v krasnih novih prostorih, kjer imate svetlobo za izbirati kot na prostem!

MALI OGLASI

Službo dobi

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 10 din, najmanj 17 din

Za boljše gostilno
iščem izurjeno simpatično natakarico ali natakara, ki obvlada tudi nekoliko nemščine. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Kemika (čarko)
sprejmem takoj kot praktično tiskarno bombažnih tkanin, belilnica in barvarna. Prednost imajo oni, ki že poznajo delo v tovarni. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Bombaže«.

Servirko za hotel
na Gorenjskem sprejem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Gorenjsko 6«.

Drogerijskega pomočnika
išče drogerija Weinberger, Zagreb, Rika 18.

Služkinja
večje kuhe kakor tudi več drugih gospodinskih del, (pranja, likanja, čiščenja sob itd.) dobi mesto pri majhni družini v Kranju. — Zahteva se predvsem spoznanje in samostojnost. Ponudbe z navedbo doseganih služb na ogl. odd. Jutra pod »Zanesljiva in poštena«.

Frizerko
dobro moč, sprejem takoj ali 1. julijem, Salon Godina, Sv. Petra cesta 3.

G. T. Rotman:
S Pegazom — okrog sveta

69
Drugo jutro so se mahoma zbudili. Pred njimi je stal s prekrizanimi rokami nekakšen Arabec, ki se jim je prijazno priklonil.
»Salem aleikum!« je slovesno rekel Arabec.
»Jaz tebi enako, prijatelj!« je odzdravil gospod Vrtičnik.
»Do you speak English?« je nato vprašal Arabec.
1) Mir z vami. 2) Govorite angleški?

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Sobo odda

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 10 din, najmanj 17 din

Sobo
oddam enemu ali dvema gospodom v mali vili v vrtu, Bohoričeva ul. 24a.

Opremljene sobe
za zaposlene dekleta po din 150 mesečno v sredini mesta na razpolago. Naslov v vseh poslovalnicah.

V lepo sobo
na ulico sprejem takoj s stanovanca z vso opremo, Sv. Jakoba trg 5.

Sobe išče

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 10 din, najmanj 17 din

Veletrgovina
žita in moke
išče krajevnega zastopnika za Ljubljano in okolico. — Ponudbe z navedbo doseganih delovnih pod značko »Placista na ogl. odd. Jutra»

Prazno sobo
v centru, išče gospodična. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Visokoprstije ali I. nadstropje«.

Dopisi

Vsaka beseda 2 din; davek 5 din; za dajanje naslova 5 din; najmanj 10 din, najmanj 17 din

Gospod
ki je dal sestane 23. V. ob 2. uri v kavarni Stritar, naj pošlje svoj naslov na ogl. odd. Jutra pod »Ne živim v Ljubljani«.

Dvignite v oglašnem oddelku doseple ponudbe!

Prodaj
Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 10 din, najmanj 17 din
Vrtno garnituro
veleposeljski dobitek, prodam. Na ogled: Hrenova ul. 19.

Parkete in parketne odpadke
ugodno proda Ivan ŠISKA, tovarna parketov, Metelkova 4, telefon 22-44.

Auto, moto

Kapital
Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 10 din, najmanj 17 din
Zlata jama
Dobrodošča trgovina v sredi Ljubljane, išče kompanjona s 100.000 din gotovine. Odgovor na ogl. odd. Jutra pod »Dobrodošča 777«.

Stanovanja

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 10 din, najmanj 17 din

2-sobno stanovanje
s pritlikalom, išče družina odraslih oseb za 1. avgust. Pismene ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Avgust 1939«.

Stanovanje
dveh sob, s kopalnico, po možnosti tudi s kabinetom, čisto, v novejši hiši, v centru ali blizu mesta, iščem za 1. avgust ali 1. novembra. Ponudbe z navedbo cene na ogl. odd. Jutra pod šifro »Mire«.

R A D I O

Petek, 16. junija

Ljubljana, 12: Odmevi iz naših krajev (plošče). — **12.45:** Poročila. — **13:** Napovedi. — **13.20:** Iz naših spevev (Radijski orkester). — **14:** Napovedi. — **18:** Zenska ura: Naš najmlajši (ga. Vračko Cilka). — **18.20:** Pesmi iz opere »Pri naši kočici« (plošče). — **18.40:** Poljudna navodila za zaščito pred zračnimi napadi (g. Bedrač Janko). — **19:** Napovedi, poročila. — **19.30:** Navodila dijakom za počitnice (g. Pavel Kunaver). — **19.40:** Nac. ura: Naše senožeti. — **20:** Iz opernega sveta (Radijski orkester). — **21.10:** Komorni pihalni trio. — **22:** Napovedi, poročila. — **22.30:** Angleške plošče.

Beograd, 16.45: Narodne pesmi in orkester. — **20:** Kakor Zagreb. — **20.30:** Pesmi. — **21:** Zvočna igra in plošče. — **Zagreb, 20:** Skladbe za celo in petje. — **21:** Pevski zbor in tamburaši. — **22.15:** Plošče. — **Praga, 19.20:** Petje. — **20:** Zbor in orkester. — **21.45:** Življenska radost. — **23:** Češka glasba. — **Varšava, 21:** Švedske pesmi. — **21.45:** Plošče. — **Sofija, 17:** Lahka in plesna muzika. — **19:** Bolgarsko petje. — **19.50:** Klavir. — **21:** Orkestralni koncert. — **21.35:** Lahka godba. — **Dunaj, 12:** Delavski koncert. — **16:** Vesela muzika. — **18.45:** Godalni orkester. — **20.55:** Sodobna orkestralna glasba. — **22.30:** Lahka in plesna muzika. — **Berlin, 19:** Plošče. — **20.15:** Operetni večer. — **22.30:** Lahka godba. — **24:** Nočni koncert. — **München, 19:** Podoknice. — **20.15:** Italijanski pevci. — **20.40:** Nemški skladatelji. — **22.30:** Lahka glasba. — **Pariz, 19.30:** Plošče. — **20.30:** Simf. koncert. — **22.45:** Lahka godba.

Priden in zvest. Polovična cena, Prikl. Poletje, Prijatelj 11. Promet, Prijeten dom, Redka prikl. 77, Radijski, Sportist 1935, Sodelovanje, Samo gotovina, Self made man, Samostojen 66, Stalno mesto, Slutnja, Sončna parcela, Tkoj 336, Točen plačnik 666, Točen reden plačnik, Tavčarjeva ul. 26-V, To bee loved, Uradnik, Ugodno, Udobno 111, Ugodno plačilo, Veselje, Vicedirektor, Začetnica, Zmožna 666, 336.

PREMOG
KOKS — DEVA
nudi

I. Pogačnik
BOHORICEVA 5.
Telefon 20-59.
Postrežba brezhlbna.

Državna tovarna avijonov v Kraljevu
SPREJME

rezkarje (frezerje), strugarje, orodničarje, ključavničarje in kleparje

Pogoji ugodni. — Prijaviti se je osebno ali pismeno personalnemu oddelku tovarne z delavsko knjižico. — Plača po pogodbah na podlagi poskusnega dela.

RAVNATELJSTVO

Državna tovarna avijonov v Kraljevu
SPREJME v službo

6 strojnih inženjerjev in 10 strojnih tehnikov

prvenstveno s prakso. — Prijave osebno ali pismeno personalnemu oddelku tovarne. Priložiti je prepise dokumentov o šoli in praksi.

RAVNATELJSTVO

Iz Murske Sobot

ms— Gostovanje žizkove dramske družine. Svojevrsni lepaki so razodevali Soboti obisk avantgardističnih igralcev, ki jih vodi režiser Žižek. To ni bil prvi obisk. Že lansko leto se je soboška publika seznanila z novim načinom igranja, ki ga uvaja mladi režiser Žižek. Bilo je nekoliko navdušenja, a z gotovih strani tudi zamera. Letošnji obisk je bil zato bolj tihi, skoraj neopazen. Hotelir g. Vučak je odstopil poštvovalnim igralcem zastoj svojo dvorano. Preteklo soboto zvečer se je zbrala maloštevilna publika, ki se ji je predstavil Žižek z »Burko o jezičnem dohtarju«. V uvodnih besedah je omenil tudi lanskeletno gostovanje in je s samoz-

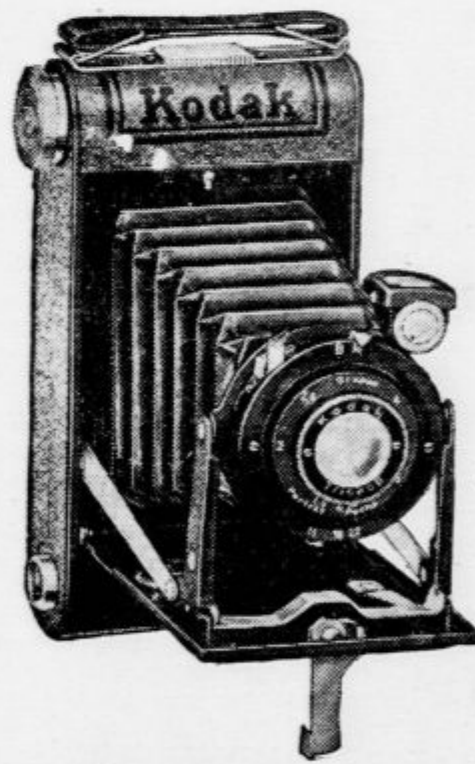
vestjo izjavil neomajno voljo vztrajati pri svojem delu. Gledalci so razumeli zahtevo po svobodnem udejstvovanju v umetnosti in so nagradili režiserjeve besede s plaskanjem. Da se izogne velikim stroškom režije, se je napolnil Žižek na turnejo po štajerskem in Prekmurju z »Burko o jezičnem dohtarju«. Igrajo brez šepetala. Tekoči verzji učinkovite rime in dovršeno igranje, zlasti g. Vilhelma v vlogi jezičnega dohtarja, so navdušili gledalce. Le škoda, da soboška javnost ni razumela pomena turnee poštvovalnih igralcev v obmejnih krajih. Morda pa je bilo res tudi premalo reklame.

INSERIRAJTE V „JUTRO“!

bo za Vašo mladež novi Kodakov
JUNIOR 0 6x9

Fotoaparat na sklop. 8 posnetkov na Kodak filmu 620. Precizna metalna konstrukcija, zapor za časovne in trenutne posnetke, jasne in ostre slike, naprava za snemanje s pankreomatskimi filmi.

Din 298.-

KODAK Junior 0

Prijateljem in znancem javljamo tužno vest, da je preminul naš oče in sopro, gospod

JOŽEF MARINC
revident drž. železnic v pok.

Pogreb bo v soboto, 17. t. m. ob 16. uri iz hiše žalosti na farno pokopališče na Vidmu.

RAJHENBURG, dne 15. junija 1939.

žalujoča žena Antonija in sinova Mundi in Rudolf Marine